

„SLOVENEČ“ velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180.—
za pol leta 80.—
za štiri leta 45.—
za en mesec 15.—
Zalozništvo celoletno K 240.—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 30.—
za izdajstvo 95.—

SLOVENEČ

== Inserati: ==
Enostopna petstvarita (50 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 8.—
poslana itd. po K 9.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenemski po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Koroški Slovenci, koroške Slovenke!

10. oktobra bo dan, ki bo za stoletja odločil o Vaši usodi. Ta dan se ima končati suženjstvo, pod katerim ste Vi, najstarodavnejše slovensko pleme, tisoč let ječali. Kakor strašne sanje se Vam bo zdela preteklost, ko se bo celemu svetu slovesno razglasilo, da je 10. oktobra slovenski Korotan postal svoboden in se združil s svojimi brati, da so tudi koroški Slovenci odslej del velike Jugoslavije.

Noben narod v Evropi ni s svojim trpljenjem tako kakor Vi zaslužil svoje svobode, ki zdaj prihaja k Vam, ko so vsi ostali mali in zatirani narodi otresli s sebe okove robstva. Zakaj drugi narodi so tekom zgodovine saj parkrat videli svobodne dneve, Vi ste po svojem zaslužnjem neprenehoma čutili nad seboj pezo tujega jarma. Najprej bavarski vojvode, sirovi graščaki, pohlepni nemški baroni, ki so grabili Vašo zemljo, prej svobodnega koroškega kmeta spremenili v tlačana, uničevali njegove svetinje, jezik, očetovske navade. Potem Habsburžani, ki so bili le igrača v rokah nemške gospode, pri katerih niste našli pravice in ki so prekršili vsako obljubo, katero so svojim narodom dajali. Iz Slovencev so naredili „Windischerje“, pregnali Vaš jezik iz šol in uradov in skušali Vas tudi gospodarsko upropastiti, da bi slovensko pleme izginilo iz lica koroške zemlje.

Danes Vas taisti Nemci z vsemi sredstvi, kar si jih more izmisliti izprijenost, grdobija in propalost, zopet skušajo prikleniti nase in računajo na to, da se bo narod, ki se mu daje zdaj pravica, da sam odloči o svoji usodi, prostovoljno izrekel za svojo narodno in kulturno smrt! Danes so tako predrzni, da Vam obetajo jezikovno in politično ravnopravnost v tisti Avstriji, ki je od nekaj časa ječa za vse svoje narode razun za Nemce! Danes Vas vabijo v svoja objetja oni, ki so s svojim zločinskim hujskanjem na Slované povzročili to proketo svetovno vojsko, ki je toliko tisoč Vaših očetov, sinov in bratov položila v zemljo!

In kam Vas vabijo! V okrilje najbolj zanikarne in nemarne države na svetu, v tisto podrtijo, ki se ji pravi avstrijska republika, ta beračica, ki živi od milosti Češke in Jugoslavije ter od drobtin, ki padajo od mize usmiljene Francije. Tam Vam bočejo dati „narodno in jezikovno ravnopravnost“, da boste kot državljani druge vrste od glada umirali, izročeni na milost in nemilost folksverovskim bandam in s krvavimi žulji odplačevali stomilijardne dolgove Avstrije. Tam, kjer Vas enkrat mislijo zopet poklicati pod orožje in poslati na morišče, da se zopet upostavi moč in veličje matere Germanije.

Oči vse Slovenije, nas, Vaših bratov in sestra, cele Hrvatske in dobrega srbskega naroda, oči vsega izobraženega sveta so obrnjene na Vas. Vaše osvobojenje bo dalo nam poguma in moči, da svojo ljubljeno Jugoslavijo utrdimo in okrepimo, da se blagostanje te cvetoče in bogate države, katere najdražji sinovi boste Vi, povzdigne do najvišje stopinje, da se zasužura mir v Evropi, ki ga ogrožajo Nemci s svojo zatirjevalno politiko, da se uničijo tudi nakane zahrbtne Italije, ki bi rada tik Vaših domov postavila svoje meje. In to osvobojenje bo v prvi vrsti Vam prineslo gospodarski blagor, kulturni razcvit na podlagi milega materinega jezika, bo veselilo vsakega, ki mu je na srcu princip svobode, samoodločevanja, demokracije v Evropi. Kajti ves civilizirani svet si globoko in iskreno želi, da se nemštvo, ki je vrglo v svet gorečo bakljo svetovne vojske, enkrat za vselej oslabi in da se na vse čase onemogoči blazni nemški nacionalizem. Vi ste poslednji narod, ki je še pod tujim nemškim jarmom, 10. oktobra zato ne bo samo dan Vašega osvobojenja, 10. oktobra bo praznik za vse, ki ljubijo mir, svobodo in napredek!

Vi, ki ste se stoletja borili zoper nemško nekulturo, zoper ta bič božji, ki je prinesel svetu militarizem, gospodarsko izkoriščanje slabih, zatiranje malih, Vi boste 10. oktobra dokazali, da je Vaša borba bila ovenčana z uspehom. Kajti nihče ne dvomi, da so dnovi tujega gospodstva v Korotanu štet, da je konec tistemu ogabnemu, plačanemu nemčurstvu, ki je sramotna pega na našem obrazu, da Judeži, ki so slovensko Koroško prodajali tujcu, pačili naš lep jezik, izprijali vse okoli sebe, pomagali zatirati lastno kri, 10. oktobra dobe svoje plačilo.

Dan radosti, dan zmage, dan plačila: Srbija, osvobodjena od nemških in madjarskih hord, ki so jo z ognjem in mečem opustoševali, — Belgija, osvobodjena od germanskih roparjev, ki so pogazili njena slovesno zajamčena prava, — Češka, odrešena nemške nadvlade, ki je njene najboljše sinove pošiljala na vislice in v ječe, — Poljska, nanovo združena in prosta, — zdaj še Koroška! Bratje, sestre! še par dni, še nekaj napora, še nekaj boja, Vi se ga ne strašite! Morje laži in nasilja se okrog Vas razliva, plačani izdajalci se plazijo po Vaši deželi, avtomobili drviijo, pijane nemške drhali napadajo, požigajo, ubijajo, — Vi stojite neomajno! Sovražnik ve, da bo 10. oktobra njegovemu gospodstvu konec, v predsmrtnih bolečinah divja in besni, — Vi mu boste 10. oktobra zadali zadnji, smrtni udarec.

Na delo, bratje, na zadnji boj! Z belo glasovnico, ki jo boste 10. oktobra oddali, boste prinesli sebi svobodo, boste kronali stavbo velike naše domovine, naše Jugoslavije, boste osvobodili ves kulturni svet zadnjega ostanka nemške premoči in tiranstva. Na boj, na zadnji, na veseli boj!

Vsem zaupnikom in organizacijam S. L. S.

Somišljeniki! Volivni imeniki so razpoloženi. Zagotovite sebi in vsem našim somišljenikom volivni glas. Takoj na delo! Natančno pregledajte imenike od imena do imena!

Pregledajte, če so vsi naši somišljeniki vpisani!

Pregledajte, če so pravilno vpisani z natančnimi naslovi!

Pregledajte dalje, če niso nasprotniki neupravičeno vpisani!

Zavedajte se, da pomeni dober imenik polovico zmage!

V vseh zadevah, ki se tičejo volivnih imenikov, reklamacij, tolmačenja volivnega reda, se obračajte na volivni odbor S. L. S., Jugoslovanska tiskarna II. nadstropje.

Volivni odbor S. L. S.

Besede in dejanja.

Avstrijskim Nemcem enega ne smemo odreči: v boju za Koroško ne opuščaj nobenega sredstva in nobenega truda, da še v zadnjem trenutku preprečijo zmagajo resnice in pravice. Nihče ni tudi sami si v tem oziru ne bodo mogli ničesar očitati, ko bo 10. oktobra padla odločitev in bo za večno pokopala nemško gospodstvo na Koroškem.

Kakor so preje Nemci osvajali Koroško z barbarškim nasiljem, tako jo skušajo v zadnjem trenutku obdržati v rokah s podkupovanjem in

z lepimi besedami.

Nemška nacionalistična in krščansko-socialna gospoda in njeno časopisje in prav tako avstrijska socialna demokracija in njena glasila obetajo koroškim Slovincem vse blagost tega sveta, prav posebno pa narodno enakopravnost. Toda

koroški Slovenec Nemcu ne verjame.

Saj ga je izkušnja izučila, da tedaj, ko mu moli deteljo in ga vabi —

skriva Nemec za hrbtom Lič.

Zato so hoteli Nemci sedaj dati svojim obljubam čim slovesnejšo in obveznejšo obliko. Naročili so

sejo začasnega deželne odbora

dne 28. septembra v št. Vidu ob Glini in tam podali Slovincem svečane obljube v obliki govorov in resolucij. Tu so uporabili vso

zvižajo, laž in hinavščino,

ki jo je zmožen človek, ki hoče še zadnji pot prevariti svojo žrtev, katera ga je spoznala in se mu začela izmikati. Le poslušajmo!

Prvi govornik posl. Kernmaier se je med drugim skliceval na besede nekakega župana, ki je pred dobrimi štiridesetimi leti nasproti cesarju opisal razmerje med Slovinci in Nemci na Koroškem tako-le: »Slovinci in Nemci žive v miru in slogi med seboj. To pa pač zato, ker doslej ne enim ne drugim ni padlo na um, da bi hoteli biti več nego drugi.«

Vprašamo: ali se govornik ni bal, da bi se mu

jezik posušil

ob teh besedah? Da Nemcem na Koroškem nikoli ni padlo na um, da bi hoteli biti več nego Slovinci? Saj koroški Nemci

Slovincev sploh niso hoteli priznati! Slovenec na Koroškem ni bil deželan druge vrste, ampak uboga para, suženj! Slovenec na Koroškem

ni imel nobenih šol

celo ljudskih šol ne in ne otroških vrtcev. Ako ni hotel postati janičar in izdati svoje rodne matere, v rojstni deželi

ni mogel postati uradnik ne učitelj, ampak k večjemu pometač v Celovcu. Slovenski jezik je veljal za sramoto in zločin. V deželni zboru so

Nemci divjali in bežali iz zbornice,

kadar je slovenski poslanec govoril slovensko. A nemško časopisje je na to sramotjenje nadaljevalo in poročalo o slovenskih govorih kakor o nezaslišani predrznosti ali pa norosti.

Na vseh koroških oblastih je bil slovenski jezik brezpraven.

uradniki so bili Nemci in nemčurji, ki so občevali s Slovinci kakor s sužnji ali zločinci, samo zato, ker so govorili slovensko. Nemci so koroškim Slovincem sploh odrejali pravico do književnega jezika in so trdili, da je koroško slovensko narečje svoj jezik brez vsake zveze s književno slovenščino, zato brez vsake književnosti, brez sposobnosti za razvoj, prav kakor jezik kakega

divjega ljudstva v srednji Afriki.

Sami sebi so si pa koroški Nemci privajali ne le skupni nemški književni jezik, ampak tudi vse druge kulturne pridobitve celokupnega nemškega naroda. Oni so se polastili vse oblasti, vseh šol in vseh drugih sredstev in pravic v deželi in gledali na slovenske sodeželane kakor nekdanji Španci na svoje helote. Pa Nemcem nikoli ni padlo na um, da bi hoteli biti pred Slovinci?!

Še

vragu se je gnusilo,

ko je slišal te Kernmaierjeve besede!

Potem je Kernmaier še dalje razvijal svojo hinavščino, masleno govoril o slovenskih bratih in se končno naredil otroče neumnega, češ: »Nihče ni mogel po razpadu stare donavske monarhije misliti, da bi mogel jugoslovanski imperializem iztegniti svojo roko tudi preko Karavank na Koroško.«

Resnica je pa ta, da so bili takrat Nemci in nemčurji na Koroškem od prvega hipa naprej prepričani, da se bo

Koroška sedaj združila z ostalo Slovenijo in z njo z ostalimi jugoslovanskimi deželami. Bili so si v svesti, da je ta združitev edino naravna rešitev tisočletnega slovensko-nemškega spora na Koroškem, da to

združitev zahteva višja pravica in zgodovina.

Videč, da je Avstrija, v kolikor so jo predstavljale še nemške dežele, popolnoma na tleh in da od nje ne morejo pričakovati nobene pomoči, zavedajoč se dalje svoje težke krivde nasproti slovenskemu ljudstvu, so se

koroški Nemci vdali v usodo

in bili pripravljeni, da pridejo pod Jugoslavijo. Takrat si niso upali niti ganiti proti naši oblasti in mnogo Nemcev se je celo veselilo, da pridejo izpod nesrečne avstrijske države, ki nikoli ni znala prav urediti svojih stvari in ki je sedaj od nje ostalo sploh le

neznanski kup dolgov in nepopisna beda, pod mlado, krepko in bogato Jugoslavijo. Takrat smo mi iz prevelike obzirnosti nasproti zaveznikom zamudili pravo priliko, da mirno izvedemo svojo oblast na Koroškem. V tem je prišla koroškim

Nemcem na pomoč Italija.

Italija hoče imeti preko Koroške neposredno zvezo z Avstrijo in Nemčijo. Ona je zato dvignila na noge Avstrije, da ne izpuste Koroške. Ona je iz vseh sil podpirala tožadavne avstrijske zahteve na mirovni konferenci, ona je dosegla sklep, da ima o Koroški odločiti šele ljudsko glasovanje in ona je po svojem vojaštvu in svojih pooblaščenih ves čas delala na Koroškem v najtesnejši zvezi z Nemci za to, da izpade plebiscit v pasu A na korist Avstrije.

Za italijanske koristi gre na Koroškem v prvi vrsti. A te koristi vodijo v Nemčijo, v Berlin!

Za Italijo in Nemčijo

bo glasoval, kdor bo glasoval za Avstrijo!

Sedaj pa pogledimo, kaj obeta resolucija začasnega koroškega deželne zbora. Pravi, da bo »bodoča« deželna politika ubirala pota sprave in pravičnosti. S tem se skesano izpovedujejo, da dosedanja politika ni bila taka. Potem resolucija slovesno obeta, da hoče deželni zbor »slovenskim rojakom njihovo jezikovno in narodno posebnost sedaj in vsikdar varovati in skrbeti za njihov duševni in gospodarski napredek, ravno tako, kakor za nemške prebivalce dežele.«

Kaj naj rečemo na to? Prvič prihaja to

nemško kesanje prepozno.

Ob smrtni uri si je včasih mogoče pridobiti srečno večnost, ker Bog vidi v srce, toda narodi radi takih vzdihov ne morejo izpreminjati svoje zgodovine. Dalje so to zgolj

papirnat obljube,

katerih se Nemci niso držali niti nasproti mogočnim narodom, kamo-li da bi jih držali nasproti peščici koroških Slovencev. Kako se je izvajal v Avstriji

§ 197

Demokratska načela avstrijske republike z njo vred ne stoji posebno trdno in nimajo v vseh slučajih veljave. O tem nam

priča boj za češke šole na Dunaju,

ki ga morajo bojevati Čehi, dasi je Avstrija podpisala določbe o varstvu narodnih manjšin.

Naravnost bogokleten je konec resolucije, ki pravi, da bodo Slovence v pasu A še otroci otroci blagoslovljali, ako bodo glasovali za Avstrijo. Ne blagoslovljali, ampak

kleti bodo vnuki

do zadnjih rodov tiste, ki bi sedaj izdali svoj narod, svoje rojstvo in svoj jezik in slovenstvo na Koroškem za vekomaj pokopali.

Toda eno veliko zadoščenje nam je dal začasni koroški deželni zbor v svoji seji 28. septembra: Priznal je slovenski narod, ne

kot hlapčevsko ljudstvo, ampak kot polnopraven narod, ki ima pravico do kulture in napredka in do vseh dobrin v deželi. Dal nam je to zadoščenje, da vidimo

Nemca na kolenih pred Slovinci.

Že nekoč so morali nemški vladarji, ki so hoteli prevzeti vladu, priti med Korošce lepo ponižno in govoriti ter prisegati slovensko. Sedaj se torej zgodovina v gotovem oziru ponavlja, vendar s tem velikim razločkom, da prihajajo sedaj Nemci kot ubogi, tuji hlapci, ki bi Slovence radi potegnili s seboj v svojo bedo in nesrečo.

Koroški Slovinci, ali hočete postati hlapci teh hlapcev?

Ob plebiscitu ne sme noben Slovenec ostati doma. Slovenec, ki ne gre na volišče, podpira razcapano Avstrijo!

Obupni gospodarski položaj Avstrije.

V nedeljo bo koroško ljudstvo odločilo za vse večne čase svojo usodo. Volilo bo med dvema državama, ki se temeljito razlikujeta po svoji gospodarski moči in po svoji bodočnosti. Zavedati se mora vsak Korošec prav jasno, koga bo volil in kaj si bo izbral, če odda svoj glas Nemški Avstriji. Vedeči mora, da ni vseeno, če najveže svojo eksistenco na državo, ki se valja v bedi, obupu in siromaštvu, ali pa na državo, ki je gospodarsko čvrsta in ki prekipeva prirodnega bogastva. Korošcu ne more biti vseeno, če se odloči 10. oktobra za negotovo, mračno, brezupno prihodnost ali pa če krene na pot gospodarskega in kulturnega napredka.

Kdor odda svoj glas za Avstrijo, naj ve, da se odloči za malo, klaverno, beraško državo, ki je odrezana od vsega sveta, obdana od samih premožnih sovražnikov, od katerih je v vsem, povsod in brezpogojno odvisna. Nemška Avstrija nima premoga, nima lesa, je oropana vseh surovin, po katerih kriči njena Avstrija.

Čehi so v posesti največjih premogovnikov prejšnje monarhije. V svojih rokah drže vse bogate rudokope in morejo vsak dan zadušiti vso avstrijsko industrijo. Če Čehi hočejo, se ustavi čez noč obratovanje avstrijskih tovarov, in so postavljeni stotisoči delavstva na cesti. Če Čehi hočejo, se ustavi čez noč vse avstrijske železnice in otrpne na mah vse gospodarsko življenje Avstrije! Avstrijske vlade prosijo in moledujejo brez prestanka pri Čehih, zakaj avstrijske milijonske delavske množice žive od milosti in dobrohotnosti čeških premogovnih podjetnikov. Ta obupna in ponižujoča odvisnost ne bo nikdar minila, ker se češki premogovniki in češki rudokopi ne bodo nikdar prepeljali in prenesli na Dunaj. Avstrijska industrija, to se pravi glavna panoga avstrijskega gospodarskega življenja je in ostane za vse čase usuznjena tujini.

Avstrija se je hranila do prevrata od živil, ki so prihajala iz Galicije, Ogrske, Bačke, Banata in Hrvatske. Danes je odtrgana od vseh žitnic, najbogatejših poljedelskih krajev so postali zanjo tujina. Izročena je stradanju in neznošni bedi. Za moko, koruzo, meso in sploh vsa živila mora prositi Jugoslavijo, Rumunijo in Bolgarsko! Naša država vzdržuje Dunaj in polovico drugih industrijskih krajev. Od kraljevine SHS je odvisna prehrana izstradane Avstrije. Če Jugoslavija hoče, povzroči v beraški Avstriji najhujše in najtežje gospodarske krize.

Položaj Avstrije se ne bo spremenil nikoli, kajti naših bogatih in rodovitnih krajev ne moremo prepeljati v Nemško Avstrijo.

Avstrija je obsojena na večno bedo!

Ali bo pameten Korošec glasoval za pohabljenno državo? Bo zvezal li svojo in svojih otrok prihodnost na polomljeno in izčrpano avstrijsko republiko? Se bo razsojen Korošec podal prostovoljno v to bedo, se bo uklenil sam v verige te gospodarske odvisnosti, ki vzbuja na celem svetu le usmiljenje?

Koroško ljudstvo tega ne bo storilo in zato bo 10. oktobra dan velike jugoslovanske zmage.

Korošci! Ne dajte se ostrašiti! Mi vemo, da bomo zmagali!

Kakšna so avstrijska nebesa.

Če bi bila samo tretjina vsega tega resnica, kar pripovedujejo nemčurji o Nemški Avstriji, bi se tam morda dalo celo živeti. Ampak resnica je čisto druga in nosi v Avstriji neznansko kisel obraz. Čujte koroškega kmeta-Nemca, ki toži v »Bauern-Zeitung« (15. septembra) tako-le:

»H koroški kmeti! zvezi prihajajo neprenehoma pritožbe o strašno težkih kaznih, ki jih nalagajo kmetom, ki ne oddajo ali pa oddajo premalo mleka in žita. Dogaja se, da so kaznovani kmetje, ko do-

dajo premalo, z globo od 24.000 do 32.000 kron. Pritožbam se ne ugodijo ali v zelo pičli razmeri. Kar se je zvedelo v poslednjih časih o strogem kaznovanju kmetov, presega vse meje. Ali hočejo zares ravno kmetu potegniti kožo čez ušesa in ga napraviti za novodobnega sužnja? Tako že ne more iti naprej!«

Tako pišejo nemški koroški kmetje med seboj. Takšna so avstrijska nebesa.

In kar je najhujše: Avstrijski kmet ne more imeti upanja, da se bo njegova usoda obrnila na bolje. Dunajska vlada, ki odira kmeta, ga bo odirala dalje, kljub vsem pritožbam. V Nemški Avstriji je komaj petina kmetijskega prebivalstva in kmet bo tam vedno hlapec ostalih štirih petin, ki so rdeče in po svoji naravi največji sovražnik svobodnega kmeta.

Avstrijski deficit.

Na bruseljski konferenci je povedal avstrijski državni tajnik dr. Reisch, da znaša tekoči avstrijski deficit 12 in pol milijarde kron, v katerem pa se niso vštete vsote za živila, ki jih je dobila Avstrija na upanje.

Avstrijsko prebivalstvo si do skrajnih meja pritrujuje pri vsem, avstrijska vlada štedi na vseh straneh, odpušča nameščenice, navija davčni vijak, a vse zaman. Ako hoče Evropa Avstrijo rešiti in se z njo vred tudi sama okrepiti, ji mora nakloniti pomoč v obliki mednarodnega kredita.

Tako tožijo Nemci v Bruslju, ko bi radi izprosili denarno podporo. V Celovcu se pa ustijo in razmetavajo, kakor bi imeli polne zaloge in polne blagajne. Vse, da bi ulovili na svoj lim koroške Slovence. Pa se hudo varajo! Koroški Slovinci ne marajo države, ki do vrata v dolgovi sedi, narveč si bodo izbrali Jugoslavijo, kjer je red in blagostanje.

Čujte koroški Slovinci!

Nemška Avstrija je imela takoj prvo leto svojega obstoja čez deset milijard primanjkljaja. Ali boste res tako nespametni, da boste glasovali za državo — republiko dolgov? Ne, nikdar! Svoj glas boste oddali Jugoslaviji!

Dr. Val. Rožič:

Koroški kmet, delavec in — plebiscit.

ali

AGRARNO VPRAŠANJE NA KOROŠKEM.

Ljubi koroški rojaki! Prosim vas, dragi koroški kmetje in kajzarji in vsi težaki, ki delate z rokami in se trudite v trudu in znoju svojega obraza za svoj vsakdanji kruh, prosim vas, preberite sledeče vrstice, počasi, pazno.

Bliza se odločilni dan, oni zgodovinski, socialno in tudi gospodarsko važni trenotek, ko boste vi koroški kmetje in delavci sami odločili svojo usodo in srečo za stoletja, morda za vedno!

Bliza se z brzimi koraki dan glasovanja — 10. oktober!

Na ta dan boste sami svobodno, prostovoljno izbrali svojo zemeljsko, gospodarsko svobodo — ali sužnost. Svoboda, prostost za vas bo v Jugoslaviji, sužnost, nesreča in gospodarski propad bo v Nemški Avstriji. Torej ne bo težko se vam odločiti — za svobodo, za gospodarsko neodvisnost v Jugoslaviji.

Na Slovenjem Koroškem, to je v Rožu in Podjuni, torej v A pasu, ki šteje okrog 80000 prebivalcev, imamo še danes čez 20 velikanskih obsežnih nemških veleposestij, ki vsa skupaj merijo čez 80.000 hektarov (oralov). Pogledajte si jih te nemške barone in grofe, ki so si prilastili slovensko zemljo!

Nemška veleposestva v pasu A:

Nemška plajberska rudokopna družba (Bl. B. W. U.) v Mežici in Črni — 5754 ha;

grof Oskar Kristalnig v Srednjih Trušnjah in Važenberku — 2780 ha;

grof Dietrichstein v Rožku, Vrbi in okolici — 10.622 ha; baron Ehrfeld v Sipru pri Žihpoljah — 560 ha;

baron Kaiserstein na Spodnjem Jezerškem — 2223 ha;

grof Zeno Goëss v Gradišču — 445 ha;

grof Leop Goëss v okolici Žrelca — 2893 ha;

baron Helldorf v Grebinju, Pustriči, št. Petru, Krčanjah, Klostru, Vovbrah in Trušnjah — 7420 ha;

grof Henkel Donnersmark: v okolici Velikoveca in Prevalj — 10.816 ha;

vitez Jessernig v Šmarjeti in Telerbergu — 574 ha;

prince Lichtenstein v Rožku. Vetrinju in Področici — 4231 ha;

grof Lodron-Laterano v Medvedjem dolu in Podrožici — 1906 ha;
Kajetan Nagele v okolici Velikovca — 930 ha;
knez (Fürst) Orsini-Rosenberg v Zrelcu, Grabstanju, Kamnu, Zonoku, Hodišah in v celi Podjuni — 8161 ha;
Seifritz Frid. na Miklavčevem, Obirskem in Zitarivasi — 873 ha;
grof Thurn-Valsassina v Pliberku, Železni Kapli, Črni in drugod — 12.224 ha;
grof Douglas Valsassina v Guštanju-Ravnah, Prevaljah, Urški gori (skoro cela) — 4950 ha;
baron Ujlaky Hrišler v Spodnjem Dravogradu in drugod — 2152 ha;
grof Thurn Valsassina v okolici Pliberka — 4147 ha;
Vsa našeta (19) veleposestva merijo skupno 83.641 ha.
K tem pridejo še vsa bivša erarična (državna) veleposestva — gozdovi, ki tudi znašajo čez 10000 hektarov.

Dragi kmetje in delavci!

Kakor vidite, iz verodostojnih podatkov, ki so povzeti iz nemškega koroškega »Forstkalendra«, ima 20 nemških veleposestnikov, to je grofov in baronov, toliko sveta, toliko zemlje, da pride na vsakega prebivalca v coni A najmanj po en hektar! Ali ni to kulturni gospodarski škandal! In veste, koliko hektarov merijo nemška veleposestva v slovenski coni B (II)? V coni B, to je v severni celoškoli okolici in severno od Vrbe znašajo nemška veleposestva še čez 40.000 hektarov, tako da merijo vsa veleposestva v Slovenski Koroški nad 130.000 hektarov.

Cela Slovenska Koroška z Zilo in Kanalom pa meri približno 280.000 hektarov. Torej posedajo nemški grofje in baroni skoro polovico slovenske zemlje! V coni A pa imajo grofje in baroni še več kot polovico zemlje v svojih rokah. Zdaj pa pomislite: 20 baronov ima toliko zemlje v svoji posesti kakor 80.000 Slovencev, slovenskih kmetov in delavcev!

Dragi Korošci!

To vnebovpijočo družabno krivico lahko odpravijo dan glasovanja s tem, da voliš in glasuješ za Jugoslavijo in sicer ne samo ti, ampak cela tvoja družina, vsi tvoji znanci in sosedje. Potrudi se, da greste vsi k glasovanju. Kajti ako pripade Koroška k Jugoslaviji, potem se bodo veleposestva teh nemških »trotoev« in krvosesarov čisto gotovo razdelila potom agrarne reforme med vas kmete, kajžarje in delavce. Tukaj imate socialdemokracije priliko za socialno izenačenje človeške družbe, tu je polje za vaše delo in agitacijo! Spreglejte vendar vsi do zadnjega ter oddajte svoje glasove za agrarno reformo — v Jugoslaviji!

Koroški kmet delavec!

V nedeljo 10. oktobra, ko boš stopal, šel na zgodovinsko velevažno glasovališče, tedaj upri, ubogi trpin, teptana raja, med potom svoje oči v prelepe, bogate gozdove, v sočnate travnike in rodovitna polja, v krasne planine in gore, ki so še povečini lastnija tujih nemških grofov in baronov, tedaj skleni v svojem srcu in duši: Samo danes še — ste vi naši zatiralci — jutri ne več! Prelepi gozdovi, travniki, polja, planine in gore te kličejo in vabijo: tu smo, tvoji smo, hočemo biti in ostati na veke zato vzemi nas, objemi nas s svojo žuljavno roko in zlatim srcem!

Koroški trpin!

Delavec in kmet! Spomni se na dan glasovanja stare kmetijske pesmi, ki se glasi: Ko je Adam kopal in Eva prela, tedaj Koroška grofov in baronov še ni imela! Glasuj tako, da boš ti sam svoj gospod na svoji lastni zemlji, katero boš z veseljem obdeloval, o grofih in baronih boš pa zapel ono staro pesem:

Je biv en baron,
K'je godu zastoni,
Je krajcar dobiu,
Je še tist'ga zapui!

Fako naj se zgodi 10. oktobra 1920!

Korošci! Če zmaga Avstrija, boste ostali brez duhovnikov in verske tolažbe!

Angleško-ruski trgovinski dogovor.

LDU London, 2. okt. (Wolff) »Daily Herald« poroča, da so se zastopniki Velike Britanije in sovjetske Rusije baje že sporazumeli o nastopnih točkah britansko-ruskega trgovinskega dogovora: 1. Vsakovrstno blago razen vojne municije, se sme uvažati na Rusko in izvažati z Ruskega. 2. Plovba med obema državama se vrši pod splošnimi mednarodnimi zakonitimi določbami. 3. Vsaka izmed obeh držav more v drugo državo poslati trgovske agente, ki uživajo vse predprave, kakor navadno konzuli. 4. Britanska vlada ne bo zaplenila

nobenega blaga, ki je last sovjetske Rusije ali ruskih podanikov. 5. Sovjetska vlada ne bo zaplenila nobenega blaga, ki je last zasebnikov, ki so britanski podaniki. 6. Vprašanje glede dolgov caristične vlade se pridržijo mirovni konferenci. 7. Obe stranki moreta odpovedati ta dogovor polletno. — Ruska delegacija je že nakupila mnogo tkanega blaga in strojev. Prvo izplačanje se izvrši v zlatu, ki je že dopolnjeno v banki v Revalu. Zlato se bo sprejemalo v Londonu po tržni ceni po odbitku transportnih in zavarovalnih stroškov.

Corški župan umri?

LDU Dunaj, 2. okt. (DunKU) Listi javljajo iz Monakovega, da je po vesteh iz Londona umrl corški lord Mayer. Angleška vlada pa prikriva to dejstvo, da bi preprečila manifestacije.

Finančna konferenca v Bruslju.

LDU Berlin, 2. okt. (DunKU) Listi poročajo iz Bruslja: Na večerajšnji seji finančne komisije je razlagal Delacroix svoj načrt in izvajal med drugim: Nobeno do sedaj predlaganih sredstev za pospešitev kreditnih odnošajev ni bilo nikjer uspešno. Edino, kar bi moglo donesti temeljito izpremembo, bi bila ustanovitev mednarodnega zavoda za nadziranje in izdajanje vrednostnih papirjev. Ta zavod bi izpodbujal za mednarodne kupčije, v kolikor so res mogoče. Ustvaril bi potrebne podlage, kakor n. pr. pri žetvah in pri pridobivanju lesa.

LDU Bruselj, 2. oktobra. (Wolff) Finančna komisija je večeraj pretrpela mednarodno kreditno vprašanje. Razpravljalo se je zlasti o obsegu kreditnih potreb, o težkočah kreditnih organizacij in o sredstvih za odstranitev krize.

Razna poročila.

LDU London, 1. oktobra. (DunKU) Rudarji so sklenili odgoditi naznanitev stavke do 16. t. m. O novih predlogih posestnikov rudnikov bodo sklepali 11. in 12. t. m. Sklepi se bodo 13. t. m. predložili osrednji organizaciji. Konferenca delegatov rudarjev bo 14. t. m.

LDU London, 1. okt. (Reuter) Vlada je pozvala petorico visokih funkcionarjev irskih k nujnemu posvetovanju. Konferenca bo pretrpela položaj na Irskem.

Vprašanja in odgovori.

Na čem je Avstrija bogata? — Na ničvrednem papirju!

S čim je avstrijska papirnatna krona krita? — S slabo farbo!

Od česa živi Avstrija? — Od pula!

Kaj čaka Avstrijo? — Strgan rokav, palca teraška in prazen bokav.

Usodna ura.

Korošci, dan odločitve za Vašo usodo prihaja z naglimi koraki. V nedeljo bo padla kocka v Vaš blagor ali Vaše gorje. Odločili boste za celo svoje življenje usodo sebi, odločili pa boste za stoletja tudi usodo svojim otrokom in njih otrok otrokom.

Toda ne samo to, da se Vam bo gmočno bolje godilo v Jugoslaviji, kakor bi se Vam v Nemški Avstriji, pomisliti morate tudi sledeče: Slovenci ste, slovenska mati Vas je rodila, slovenske pesmi Vam je pela ob zibelki, slovensko Vas je učila govoriti in moliti, ali jo hočete sedaj zatajiti? Ali hočete z zeleno glasovnico pokazati, da ste nevedni otroci svojih starišev? Ali hočete prodati Nemcem za par ničvrednih tiščakov svojo slovensko dušo? Ali hočete zatajiti in izdati svojo mater, ki bi z žalostjo gledala z onega sveta na sina izdajalca, na hčer izdajalko, Kdor je tako zaslepljen, da še sedaj ni zagledal prepada, v katerega hoče skočiti z zeleno glasovnico, naj vsaj sedaj v zadnji uri izpregleda in reši sebe in svoje potomce.

Korošci, ki imate tako lepe narodne slovenske pesmi, v katerih proslavljate svojo lepo domovino ali hočete izdati svojo gmajnico in mamico? Mar bo res med Vami kak Iškarijot, ki bo prodal svoje najsvetejše, svoj dom, svojo vest in poštenje za par papirnatih srebrnikov?

Odločite se, kajti dvanajsta ura se bliža.

Mož, ki imaš ženo in otroke, pomisli, da Te bo Tvoja lastna žena preklinjala in da Ti bodo do groba očitali Tvoji lastni otroci, če boš glasoval za Nemško Avstrijo, v kateri boste morali stradati vsi skupaj. Kaj boš rekel svoji ženi in svojim otrokom, ko bodo prišli nemški folksverovci rekvirirali zadnjo kravo, zadnji mernik žita, ki ga boš še imel? Ali si boš upal tedaj pogledati v oči svoji deci in svoji ženi? Ali ne boš vzal štrika in se obesil? Ali hočeš postati Iškarijot?

Koroška žena! Ali boš pustila, da Tvoj mož Tvoj sin in Tvoja hči glasujejo za nemško podrtijo? Ali boš dala sama priliko in povod, da bodo v par letih Tvoji lastni otroci zasmehovali slovenski jezik, ki si ga jih učila. Ali se to ne bi reklo, da z zeleno

glasovnico pljuješ sama sebi v obraz? Vzemite torej belo glasovnico, in reci: Slovenka sem, Slovenka ostanem!

In Ti, koroško dekle, ki si zvesto ostalo v boju za Jugoslavijo cel čas pred glasovanjem, ne izdajaj svojega prepričanja v zadnjem trenutku! In ako je Tvoj znanec omahljiv ali Tvoja prijateljica omahljivka, dopovej jima, prepričaj ju, da je pravica in resnica na jugoslovanski strani.

In Ti, koroški fant, poln življenja in moči, ali se hočeš zapisati hirajoči Avstriji? Ali hočeš svoji bodočnosti že sedaj sezidati čelo suženjstva, ali si hočeš z zeleno glasovnico že sedaj skovati verigo, ki te bo tlačila k tlom celo življenje? Oddaj belo glasovnico, glasovnico svobode, prostosti in sreče!

In Vi vsi, ki dvomite in omahujete, Vi malodušni in maloverni, ne verujte nemškim lažem in nemškemu obrekovanju, izprevidite v zadnji uri, kajti gre za Vašo srečo in za Vašo bodočnost!

Odločite se za polje, žito, srečo in blagostanje v Jugoslaviji — ali za plevel in lakoto v Nemški Avstriji.

Razumni ste in pametni — odločite se! P. Klemen.

Sram ga bodi, kdor prodaja svoj jezik in svojo zemljo za nemške podplate in celovski cukur!

Nemška Avstrija brez moka in sladkorja.

Naši rojaki v coni A dobro vedo, da je moka, katero ponujajo Nemci za nizke cene ali pa celo zastoni, po nepotrebnem odtrgana stotisočim stradajočim otrok in mater na Dunaju in drugod po Avstriji.

Naši rojaki dobro vedo, da v Avstriji sami dobijo sladkor samo milijonarji in pa bolnički, in da je ves ta gratis-cukur, ki ga ponujajo za naše plebiscitne glasove, le pesek v oči.

Pa ako bi tega tudi ne vedeli, avstrijski minister za prehrano je to sedaj izrečno povedal.

»Ker moramo kupovati moko v tujini s silnimi težavami,« pravi avstrijski minister, »in ker dohaja vedno neredno in počasno se bo moralo prebivalstvo včasih, t. j. po navadi zadovoljiti s koruznim zdrobom (griso) namesto moka.«

»Sladkorja imamo,« pravi nadalje minister dr. Grünberger, »v Avstriji veliko premalo. Tudi v septembru se mora prebivalstvo zadovoljiti še s saharinom. Nakupil smo sicer zopet nekaj cukra v inozemstvu, ampak on nam zadostuje, ako bomo zelo varčevali, komaj do novega leta. Pogajamo se s Čehi, da nam prepustijo nekaj sladkorja, ampak vidi se, da niso voljni.« Tako v Avstriji od novega leta naprej najbrž ne bo dobili ne koščka sladkorja.

Celovski Heimatdienst pravi, da je v Avstriji sladkorja dovolj, avstrijski minister pravi zopet, da ga ni.

Kdo torej laže?

Gotovo ne minister, ki je povedal čisto resnico!

Slovenci! Korošci!

Koroška je vaša, vam jo ponujajo, zato zgrabite zanjo z belim listkom v roki! Zivelci zavedni Korošci!

Najslabša valuta na svetu.

Moč in pomen držav se kaže v moči njihovih valut. Čim bolj je država razruvana, tem slabša je njena valuta. Država, ki ima ničvredno valuto, je država brez ugleda in veljave. Slab denar pomeni slab kredit, pomeni nezaupanje sveta v življenja zmoglost države.

Nemška Avstrija ima najslabšo valuto na svetu! Zato je to najbolj polomljena in najbolj žalostna država v Evropi. Nihče ne verjame v njeno bodočnost, nihče ne upa, da se kdaj še dvigne. Njeni lastni ministri jo imenujejo državo bede in črnega obupa!

Ali bodete, Korošci, dali svoj glas tej hirajoči, na smrt obsojeni republiki?

Ali si bodete 10. oktobra sami spletili vrv okoli vratu?

Kdor noče gospodarskega pogina, bo glasoval v nedeljo za Jugoslavijo, ki je dežela najlepše bodočnosti!

Da Vas ne uzamejo v vojsko!

Ne glasujte za Nemško Avstrijo, ker drugače boste morali kmalu med Pražje ajarnukat, ker Pražje že zopet komaj čaka, da bi začel vojsko proti Francozom in Slovanom!

Nemška Avstrija obstoji iz samih dolgov in sama ne more obstojati, zato se bo prej ali slej združila z Nemčijo in nemški militarizem bo zopet nosil po koncu glavo po celi Evropi.

Zato glasujte vsi zoper Nemško Avstrijo, ki je samo en del Nemčije in izda na leto za vojaštvo več kot je preje cela Avstro-ogrska monarhija izdala za vso armado cele države!

Glasovi iz groba.

Koroški Slovenci, v nedeljo 10. oktobra boste odločevali usodo svoji zemlji, svojih otrok in vnukov. Odločili boste, ali naj bo zemlja vaših slovenskih dedov in pradedov v bodoče svobodna ali za vedno zasužnjena. Tehtajte razloge za Avstrijo in Jugoslavijo! V Avstriji gospodarski pogin, v Jugoslaviji gospodarska bodočnost! V Avstriji narodna smrt, v Jugoslaviji svobodno življenje! Kar hočete?

Predno pa se odločite, poslušajte še glas nesrečnih rojakov, ki so po krivici priklopljeni k Nemški Avstriji. Ziljska dolina je ob mirovni konferenci bila obsojena v narodovo smrt. Glasovi iz slovenske Zilje so nam in vam glasovi iz groba!

Ta glas iz groba pa veli: Bratje Korošci, ki boste 10. oktobra odločali o svoji usodi, mislite na nas in našo usodo! — Tako vam kliče slovenska Zilja!

Desetletja sta nemški kapital in nemški uradnik mamila slovensko ljudstvo ziljske doline. Mnogo Slovencev tam je izgubilo vero v svojo narodnost. Danes pa, ko je nemštvo s pomočjo entente gospodarsko in politično popolnoma zavladalo nad Ziljo, se je predramil Ziljan ter v ziljskih občinah, nekdanje še nemških trdnjavah, izvolil slovenske može, Slovenske občine Ziljske doline imajo zopet slovensko lice. To je glasen klic ondotnega ljudstva proti sedanji nemški vladi.

Toda prepozno! Glas iz Zilje je glas iz groba! Koroški Slovenci iz cone A, poslušajte ta glas! Ne dajte, da bo usoda Ziljanov tudi vaša usoda! Ko bi danes Zilja mogla glasovati, raztrgala bi avstrijski zeleni listek na drobne kose in glasovala bi za Jugoslavijo! Ona tega ne more več! Storite zato vi mesto nje!

Nemška Avstrija hoče koroške porabiti za »Kanonenfutter« proti Franciji.

Francoski finančni minister je, kakor poročajo tudi »Freie Stimmen«, te dni dejal:

»Prav čudim se, da so še na Francoškem ljudje, katerim se smili Nemčija. To se pravi, da se jim smili mož, ki je zgubil svojo roko takrat, ko je hotel drugega zaklati. Nemčija ne misli poravnati krivice, ki jo je napravila v vojni. Že stoletja nas je napadala. Zato moramo biti pripravljeni, da jo bodo zopet zapeljali vojni hujskači, da bode prišla za orožje. Saj še njihov odpor proti razoroženju kaže dovolj, da misli na maščevanje.«

Pa bode kdo rekel, kaj ga briga Nemčija. Saj to ni Avstrija. Le počasi, prijatelji, Nemci delajo z vso silo na to, da se Avstrija združi z Nemčijo. Dan na dan ponavljajo, da Avstrija sama ne more živeti, kar je povsem resnično. Trdi se, da je že na tihem ta stvar sklenjena. Gotovo se bo pa zgodilo že v enem letu, in tako bodo imeli nemški Korošci priliko, da se bodo vojskovali proti Francozom. Ako se je pa Jugoslavija izognila vojski z Italijo tedaj v tako nevarnem času, se bode pa še temlažje sedaj, ko so se duhovi že na obeh straneh dokaj pomirili.

Jugoslavija živi v prijateljstvu z vsemi svojimi sosedi. Avstrija pa ima sovražnike na vseh straneh. Zraven pa sili k Nemčiji, da bi avstrijski narodi spet šli na bojišče prelivati svojo kri za »Grossdeutschland«!

Kdo bo tedaj tako neumen, da bi glasoval za Avstrijo?

Koroški Slovenci gotovo ne!

Politične novice.

+ Primorci za Korošce. Dijaki iz zasedenega ozemlja v Istri so poslali društvu »Gospodarski zvon« za koroške Slovence 5000 K. — Naj bi bil ta dar jugoslovanskih trpinov, ki sami najtežje nosijo tujski jarem in ki jih je čut jugoslovanske vzajemnosti privedel v lastnih težkih razmerah do ljubeznipolnega daru za slovensko koroško brate, svetel zgled vsem slovenskim rodoljubom.

+ Agitacijska železnica. »Kärntner Tagblatt« poroča: »Kakor smo izvedeli v državnem uradu za promet, se bo takoj po plebiscitu začela graditi koroška vzhodna železnica. Upanje je, da bo ta železnica v doglednem času stekla.« Nemški list je pa pozabil pripomniti, kje naj bankerotna Nemška Avstrija vzame denar za to železnico. Saj si še potrebnega kruha ne morejo kupiti, pa bodo železnice gradili!

+ Število volivnih upravičencev v Celovcu. Do 25. septembra je bilo v Celovcu vpisanih v volivne listine v prvem volivnem okraju 582 oseb; v drugem 1129; v

tretjem 1352; v četrtem 609; v petem 121; v šestem 2058; v sedmem 1360; v osmem 2800; skupaj 11 101 oseba.

+ **Finančni položaj Anglije.** O tem je poročil Lord Chalmers in sicer v prvi vrsti o vnanjih dolgovih, med katere so všteti tudi dolgi, ki so jih naredili za zavzemnike v vojne namene. Dne 1. marca v letu 1917 so znašali ti dolgi 1364 milijonov funtov, koncem istega leta so se ti že zmanjšali. Na to je govoril za prosto trgovino; omejitve naj bi veljale samo še pri življenjskih potrebščinah.

— **Amerika za vojne ujetnike.** Amerika je darovala milijon dolarjev za to, da se pripelje vojne ujetnike iz Sibirijske domov. Ta znesek je dar raznih ameriških društev. Stvar vodi neki dr. Nansen, ki je tudi izposloval omenjeno vsoto v človekoljubne namene.

+ **Komunistični junaki.** Nekaj čudnega je, da so komunistični voditelji, ki zastopajo najbolj krvav in krut program, navadno največji bojazljivci, kadar gre zares. Tako smo doživeli začasa komunističnih nemirov pri nas, da so se komunistični voditelji poskrili, ko bi bili moralni dati odgovor za svoja hujšanja. O glavi komunistov na Češkoslovaškem Muni smo tudi brali da se je bil na nekem shodu pred nasprotniki skril pod glasovir. A o dunajskem komunističnem voditelju Johannu Wertheimu pa pravkar poroča »Arbeiter-Zeitung«, kako je začasa vojne pred sodiščem in strahu zatajil delavsko stvar in vsako zvezo z njo. Ves kres se je stal pred sodnikom in tajil, da bi bil kdajkoli imel kaj opraviti z delavskim gibanjem ali s politiko sploh. Taki so komunistični junaki: pogumni in širokoustni so samo dotle, dokler so na varnem, kakor hitro se pa odkod prikaže nevarnost, zlezajo pa pod klop. In taki ljudje hočejo diktaturo.

Zahvala koroške mladine.

Koroška šolska mladina se je vrnila z izleta v Ljubljano nad vse zadovoljna in vzhrepana nad pristranskimi pozdravi na postajah po Gorenjskem in svečanim sprejemom v slovenski prestolici, beli Ljubljani. Vzradoščena je, polna hvaležnosti in ljubezni do rodnih bratov in sester, ki so jo sprejeli s toliko pristranskostjo in gostoljubnostjo v svoji sredi. 28. september 1920 ji ostane v trajnem spominu! Uresničujejo se Vodnikove besede, ki jih je deklarovalo narodno dekle v Kranju v pozdrav Korošcem:

»en narod poganja
preroben ves nov...«

Okrajni šolski svet v Borovljah izreka tem potom v svojem in v imenu koroške mladine kar najpristranejšo zahvalo vsem, vsem, ki so na katerikoli način sodelovali in pripomogli do tako lepo uspele manifestacije ob priliki izleta koroške dece v Ljubljano. Vse je tekmovalo v pristranskosti — vsem gre zahvala na tem mestu!

Na svidenje v jugoslovanskem Korošanu!

Dnevne novice.

— **Imenovanja.** Ministrstvo za notranje zadeve je imenovalo reaktiviranega vladnega svetnika pri poverjeništvu za notranje zadeve Ivana Tekavčiča dvornim svetnikom in podelilo sekciskemu svetniku pri poverjeništvu za notranje zadeve dr. Leonu Staretu naslov in značaj dvornega svetnika. Nadalje so bili imenovani okrajni glavar v Borovljah dr. Josip Ferjančič dvornim svetnikom in okrajni glavarji dr. Ignacij Butar pri brambnem oddelku, vodjo urada za zaščito beguncev dr. Fran Vodopivec in okrajni glavar v Kamniku Friderik Loger vladnim svetnikom.

— **Duhovniške plače.** Glede na tozadevno včerajšnjo notico smo dobili od avtoritativne strani sledeče pojasnilo: Krivda, da osrednja vlada ni zvišala plač, oziroma draginskih doklad katoliškim duhovnikom, ne zadene ordinariats in gotovo tudi ne poverjeništa za uk in bogočastje v Ljubljani. Kmalu, ko se je dovolila draginska doklada, in še ta ne vsem duhovnikom, je jugoslovanski episkopat opozoril vlado, da ta draginska doklada ne zadošča, in prosil za boljše ureditev. Posebej, kar se tiče ljubljanske škofije je opomniti, da je škofijski ordinariat ponovno, poslednjič z dopisom z dne 3. sept. 1920, št. 4420, prosil za draginsko doklado duhovnikom, katerim se prvotno ni nakazalo. Nadalje se je vložil poseben dopis z dne 1. julija 1920, št. 3218, da se draginska doklada vpojenjem zviša. Potem se je poslal z dopisom z dne 26. julija 1920, št. 3689, poverjeništvu za uk in bogočastje predlog za ureditev kongrua za Slovenijo in Dalmacijo, kateri pokrajini zadeva zakon o kongruu z dne 28. marca 1918, drž. zak. št. 115. Slednjič se je s posebnim dopisom z dne 29. sept. 1920, št. 5016, zaprosilo, da s kolikor mogočo pospešitvijo dopolni izpad kongruin rent od predvojnih obveznic avstrijskih. Ni dvoma, da je poverjeništvu za uk

Zavedni Korošci bodo 10. oktobra vsi do zadnjega oddali bele glasovnice!

in bogočastje predložilo spise na višje mesto. Poverjeništvu samo pa je predlagalo takoj po ustavitvi obvestnic, da se izpad izplača. Predlagalo je tudi povzemanje draginskih doklad in navedlo določne zneske. Če se torej zdaj razglašajo, da za zvišanje plač duhovnikov ni bilo predloga, so mogli predlogi običajni edino le v pisarnah ministrstva ver v Belgradu, oziroma jih ministrstvo ni vpoštevalo. Bodi še dodano, da vključ ponovnim pospešitvam še ni izplačan primanjkljaj dveh let bogoslovnih semenišč v Ljubljani in Mariboru. Da je primanjkljaj ogromen in da ogroža nadaljnji obstoj semenišč, je razvidno iz tega, da je n. pr. v Ljubljani dotacija za vsakega bogoslovca določena še vedno le na letnih 500 (petsto) kron. Primeri o tej točki poročilo »Slovenec« o govoru ministra dr. Korošca, da ministrstvo ver katoliškim semeniščem vzkratuje potrebno podporo, dočim je drugim veroizpovedanjem v zadovoljivi meri dovoljuje.

— **Zahvala.** Kat. slov. izobraževalno društvo »Peca« v Mežici je v prid koroškega plebiscitnega sklada priredilo spevoigr »Mala pevka«. Uspeh je bila vsota 1000 K, ki se jih je odposlalo društvu »Gospodarski zvon« v zgoraj navedeni namen. K temu lepemu uspehu sta veliko pripomogla gospod Emil Navinšek, masker dramskega in opernega gledališča ter vodstvo Ljudskega odra v Ljubljani, ki sta popolnoma brezplačno posodila lasulje, oziroma kostume. Podpisani odbor si šteje v častno dolžnost, da tem potom izreka najtoplejšo zahvalo g. Navinšku in vodstvu Ljudskega odra za izredno, rodoljubno in preživeljivost. Bog plačaj! — Odbor kat. slov. izobr. društva »Peca« v Mežici.

— **Iz ruskega ujetništva se je vrnil v petek mediciner g. Drago Vidmar.** Ujet je bil 26. avgusta 1914, bil je torej nad šest let v ujetništvu.

— **Učiteljske službe v kamniškem okraju.** V kamniškem okraju je še nekoliko učiteljskih mest, ki še niso zasedena. Učitelji in učiteljice, ki bi bili voljni službovati v kamniškem okraju, se naj zglase osebno, oziroma pismeno, pri okrajnem šolskem svetu v Kamniku; tam dobe tudi tozadevna pojasnila.

— **Domžale.** Svojo, toli hvalisano kulturo so zopet pokazali domžalski nemčurji, ki so v svojem junaštvu šli in podžagali lipo, ki je bila zasajena pred časom v spomin naše osvoboditve izpod tujčevega jarma na šolskem dvorišču. Dejanje samo na sebi je smešno, vendar značilno za nemški duh, ki se nič ne razlikuje od onega pred vojno. Sploh se pa opaja, da tukajšnjim Nemcem in nemčurjem raste zadnje čase greben, ker so se preobjedli jugoslovanskega kruha.

— **Velik požar v angleškem pristanišču.** V galvestonski luki je izbruhnil požar, ki je uničil zalogo bombaža in poškodoval več parnikov. Škoda se ceni na dva milijona dolarjev.

— **Komunistični lepaki na Dunaju.** Včeraj popoldne so dunajski komunisti afiširali volilne lepake, na katerih stoji mož z rdečo zastavo na strehi parlamenta in poizkuša poslopje zažgati z gorečo baklo. Napis se glasi: »Volite komuniste!« Državno pravdnštvo je zaplenilo besedilo in podobno ter zaukazalo, da so redarji lepake takoj strgali.

— **Čevlje kupujte od domače tvornice Peter Kozina & Ko, založna Ljubljana, Breg.** Znižane cene. Pri naročilu se izvolite sklicovati na oglas »Slovenec«.

Koroški rojaki!

Ne pozabite na lanske nemške grozovitosti, kako so nemški folksverovci kradli, ropali, požigali, ubijali in morili naše ljudi! Če hočete, da se ne povrnejo zopet ti hudi nesrečni časi, morate vsi glasovati za Jugoslavijo.

Ne pozabite, da so Nemci izgnali iz Zile že vse naše duhovnike in da so pregnali vse naše učitelje in uradnike iz Zile in cone B.

Zato: ne verjemite Nemcem, če Vam obetajo, da bodo dobri z Vami! Ne! Oni se lažejo, da bi vas vjeli v svoje mreže in vas potem zadavili živel!

Spomnite se, kako so zaprli poslanca Grafenauerja, kako so mučili župnike kakor Meška, Ražuna, Sturma, Brabenca in vse druge koroške rodoljube!

Če torej hočete, da bo vseh teh nemških krivic enkrat konec, glasujte za Jugoslavijo! Če hočete, da boste dobili zopet svojo staro zemljo nazaj, glasujte za Jugoslavijo! Če hočete živeti v miru, sreči in varnosti in brez dolgov, tedaj glasujte za Jugoslavijo.

Ljubljanske novice.

lj Volivni imeniki za Ljubljano. Mestni magistrat razglašajo: Po določilih člena 23. in 24. zakona o volitvah narodnih poslancev za ustavotvorno skupščino kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev se daje splošno na znanje, da so volivni imeniki volivcev za ustavotvorno skupščino za mesto Ljubljano sestavljeni ter da so razgrnjeni pri mestnem magistratu v mestni posvetovalnici skozi osem dni, to je od ponedeljka, dne 4. oktobra do vštete ponedeljka, dne 11. oktobra 1920 vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 6. popoldne vsakomur na vpogled. Vsakdo ima pravico v gorenjem roku, da abecedni volilni imenik pregleda, prepiše, razglaši in natisne ter da zahteva bodisi zase, bodisi za drugega, naj se popravi v njem, kar misli, da je treba popraviti.

Popravek volilnega imenika se more pri mestnem magistratu zahtevati neposredno ustno ali pismeno ter se morajo vsaki zahtevi popravka priložiti potrebna dokazila. Pri volitvi poslancev v ustavotvorno skupščino, ki se bode vršila v nedeljo, dne 28. novembra 1920, smejo glasovati samo one osebe, ki so vpisane v volilne imenike.

lj Krekova prosveta. Danes ob 6. uri običajno predavanje. — Predsednica. (k)

lj Vstopnice za »Podkriževalce« se dobe v predprodaji danes cel dan v pisarni Ljudskega odra v Ljudskem domu.

lj Rojaki iz zasedenega ozemlja in rodoljubno občinstvo ljubljanske naj pohiti danes na prvo dobrodelno prireditev kluba »Soča« v Narodni dom!

lj Sestanek tobačnih trafikantov bo v torek 5. oktobra ob 7. uri zvečer pri »Zlati ribi«, Stritarjeva ulica 7.

lj Splošna organizacija vojnih invalidov centrala v Ljubljani pozivlje vse vojne invalide, ki so vključeni pri centrali, da se zglase od 4. do vštete 7. oktobra v društveni pisarni, Gospodarska ulica 3, radi razdelitve moke.

lj Za ubožne ljubljanske obrtnike razpisuje mestni magistrat 20 ustanov po 100 kron. Podrobnosti so razvidne z razglašane na mestni hiši.

lj Varčevanje z električnim tokom. Na drugem mestu prinašamo razglas mestnega magistrata ljubljanskega glede varčevanja z električnim tokom. V sled nepremagljivih ovir ni bilo mestni občini mogoče pred vojno povečati svojih električnih naprav, oziroma si postaviti lastne vodne centrale na Savi ali ob Ljubljani. Med vojno in v sedanjem povojnem času so postale take naprave že celo neizvedljive. Treba je torej potrpeti in počakati boljših časov. Razmere za mestno elektrarno so pa čimdalje bolj neznosne, ker potrebuje Ljubljana vedno več luči in gonilnih naprav. Stroji v električni centrali so vsled tega zlasti v zgodnjih večernih urah v jeseni in po zimi tako obteženi, da ne morejo več oddajati dovolj električne sile. Zato se mestni magistrat obrača do vseh razsodnih ljudi, da naj varčujejo z električnim tokom, zlasti zvečer, ko gori največ luči, naj se vsak omeji le na najnujnejšo porabo elektrike. Boljše je imeti nekaj malega, kakor pa ostati v popolni temi. Če si bo pa vsakdo mislil, saj je pač vseeno, ali gori pri meni ena luč več ali manj, tedaj so ostali pač vsi opomini brezuspešni.

lj Za ubogo vdovo s petimi nepreskrbljenimi otroci je daroval neimenovani dobrotnik 40 kron. — Bog plačaj!

Poročilo o shodu hišnih posestnikov objavimo v prihodnji številki.

lj Narobe svet. Ko je bil odprt most z Opearske ceste na Prule, je bilo uradno določeno, iz katerih delov mesta oziroma krajev bodo hodili dečki v deško šolo na Prule, torej taki, ki stanujejo v bližini šole. Sedaj pa, ko je nekaj učencev preveč na tej šoli, so jih iz vsakega razreda nekaj oddali in poslali nazaj na deško šolo na Cojzovem grabnu. Pri tem odbiranju se pa niso prav nič ozirali na stanovanje učencev. Tako so poslali učence, ki stanujejo v neposredni bližini Prul, t. j. iz Opearske ceste in Trnovskega pristanca, v šolo na Cojzovi graben, one, ki stanujejo v Krakovem, so pa pustili v Prulah, ki imajo vendar dosti bližje na Cojzovi graben. Stariši se pritožujejo in prosijo pri šolskem vodstvu, pa ne pomaga nič.

lj Športni teden. Včerajšnje poročilo o športnem tednu popravljamo, da je pri prvenstveni tekmi med moštvom 39. pp. in II. podol. š., zmagalo moštvo 39. pp. — Ime Brkoviča se bere pravilno Brkič, a Czik se piše Čika.

Ključ se je izgubil včeraj dopoldne na poti od Reicha čez most do Sv. Petra ceste 29. Pošten najditelj se prosi, da ga proti nagradi odda pri Mencingerju, Sv. Petra cesta 42.

lj Konji splašili so se blapeu Gregorju B., ko je vozil po Poljanski cesti tako pijan, da ni vedel, kje je doma in je tako dolgo z vaječi cukal konja, da je vaječi pretrgal in da so se konji splašili.

lj Tatvina v invalidni šoli. Invalidu Andreju Zupančiču je bil ukraden par ortopedičnih čevljev in ura, invalidu Ivanu Pečku pa odeva. Zupančič je škodovan za 900, Peček pa za 150 kron.

s Surovo obnašanje proti straži. Gospod Vinko R. je hud mož. Ker mu je neki pol. stražnik, kateri je zelo ljubezniv mož, vesel in dobrovoljen, moral dostaviti neki kazenski nalog, je te dni Pred igriščem pričel kričati nad njim in je rekel, da če pride stražnik v njegovo stanovanje, da ga lahko vrže vun.

lj Fotografski aparat ukraden je bil trgovskemu vajencu Alojziju Pavlinu. Aparat je znamke Taday-Novar, anastigmat MX in meri 9 x 12. Vreden je 1000 kron.

lj Tatvine v mestni kladnici. Mesarskemu pomočniku Alojziju Jamniku je bila ukradena iz jopiča črna usnjata denarnica, v kateri je imel nad 1100 kron denarja.

lj Nesreča pri metanju železnih kroglov. Ko so se igrali na travniku poleg Marmontove ulice dijaki, so metali železne krogle. Po nesreči je dijak Vladimir Škodlar izpustil kroglo prezgodaj iz rok, tako da je krogla zgrešila cilj in zadela v bližini stoječega dijaka IV. gimnazije Branka Rašica na glavi.

Kdor glasuje za Avstrijo, sili pod nemško pikethaubo in bošel z Nemčijo v novo vojsko!

Kadar teče voda v grlo.

Koroški deželni zbor je v svoji seji dne 28. septembra 1920 sprejel neke vrste resolucijo, v kateri je najinteresnejši četrti odstavek, ki se glasi:

»Koroški deželni zbor izjavlja v svesti si odgovornosti polne ure v imenu prebivalstva ki ga zastopa, da hoče slovenskim (zakaj ne: den Windischen?) rojakom ohraniti zdaj in vselej njih jezikovno in narodno posebnost in da bo za njih duševno in narodno procvitanje skrbela ravnotako kakor za nemške prebivalce dežele...« Dalje: »Koroški Slovenec bo torej našel v okviru svoje dosedanje koroške domovine jamstvo za obstoj svojega narodnega življenja in kulturnega napredka. Združena v mirnem delu, bosta po zopetni združitvi obe plemeni našli priložnost, da popravita vso ono škodo, ki jo je povzročila dolgoletna vojska in dveletna okupacija večjih delov dežele po nepoklicanih vsiljenicah.«

Tako torej! Deželni zbor, ki je kot zastopnik koroškega prebivalstva govoril vedno le o pranamskih koroških tleh, tisti deželni zbor, ki ni poznal na Koroškem nobenega Slovenca, k večjemu je tu pa tam videl kakega »Windischerja« ali »Cušaa«, ravno isti deželni zbor govori sedaj o Slovincih, o pravih koroških Slovincih, ker je izprevidel, da je Nemcem in Nemčurjem za zmago v coni A premalo! Do sedaj še nismo slišali iz nemških ust, da je na Koroškem kak Slovenec, toda glejte no, kar čez noč se pojavijo in deželni zbor čuti potrebo, da se obrača nanje za rešitev, ker mu leze voda v grlo.

Izvalili bi jih radi, da bi ti pošteni Korošci ili nemški obljubam na lim. Ko pa bi jih enkrat imeli, gorje jim! Pri tej priliki bi preklicali svoje obljube in bi sprejeli nove resolucije, katerih vsebina bi bila povsem drugačna, kakor je sklep z dne 28. septembra 1920. Začeli bi jih zapirati, pobijati, sodili bi slovenske učitelje in duhovnike, naše ljudstvo pa, ki ga koncem koncev priznava koroški deželni zbor v svoji sili, bi hiral in umiralo in nazadnje izginilo.

Gospodje poznajo gotovo ono svetopisemsko zgodbo o Kajnu in Ablu: Kajn je izvalil Ablo na polje in ga je v svojem sovraštvu ubil. Tudi Vi bi igrali to strašno bratomorno ulogo, če bi naši svojega Ablo, A v srce Vam vidi Bog in tudi mi, Slovenci iz jugovzhodne Koroške.

Mi pa Vam nočemo dati povoda, da izvršite nad nami kulturne zločin, ki bi se ga morali sramovati vsi Evropejci.

Nočemo Vam dati prilike za ta greli, ki bi bil večji od vseh vaših dosedanjih, ki ste jih izvršili nad nami in našimi očeti. Bog Vam odpusti, kar ste zagrešili na naši usodi do sedaj, a od 10. oktobra dalje ne boste več imeli prilike za nove zločine. Pripovedujete po časopisih o terorju v coni A. Mi nismo ubili nikogar. Pripovedujete o zločinih v coni A. Mi nismo požgali domovja nikomur. Hočete zavleči plebiscit, zato ste ubili orožnika Karbuna, zato ste zažgali hiše zavednim Slovincem. Mi se ne bomo krvno maščevali, nismo pristaši krvne osvete, hočemo pa kljub vsem zaprekam, ki jih vi želite postaviti glasovanju na pot, da se vrši plebiscit dne 10. oktobra! Hočemo, da se izvrši mirovna pogodba, zato ne maramo, da se glasovanje odlašajo, hočemo, da se izkaže tudi nam koroškim Slovincem zaželjena pravica — zato bomo glasovali z belo glasovnico za Jugoslavijo, zeleno pa bomo pretrgali na dvoje!

Pustite nas pri miru, kakor Vas pustimo mi, in tako si bomo lahko po 10. oktobru dobri sosedje, a Vaši sužnji pa nikdar in nikoli več!

To naj Vam v imenu koroških Slovencev sporoči

Peter Klemen.

Zasedeno ozemlje.

Za senatorje je imenoval italijanski kralj med drugimi tudi šest primorskih Italijanov in sicer Barzilaja iz Trsta, Felice Bennatija iz Kopra, Jurija Bombiga iz Gorice, Chersicha iz Poreča, Piccolija iz Rovinja ter Juda Teodora Mayerja iz Trsta. Vsi so znani sovražniki našega naroda. Kako je mogel kralj imenovati može iz ozemlja, ki ga Italija samo upravlja kot mandatar vesil, za zastopnike v postavodajno zbornico, je uganka.

Z Meščanska šola v Postojni. Gen. civ. komisariat je pravkar brzojavil, da se četrti razred dovoljuje — ako se prijavi zadostno število učencev. Razred bo splošno trgovskega značaja. Kdor želi vpisa, naj se ustmeno ali pisмено čimprej prijavi ravnateljstvu! Na šoli se nujno potrebujejo nove učne moči. Z veseljem do te ali one skupine, oziroma večji tesnopisja ali strojepisja, naj blagovolijo svoj naslov javiti ravnateljstvu. Morda tudi učiteljice. Šolsko leto 1920-21 prične v sredo, dne 20. oktobra. Tega dne bodo tudi izpiti. Vpisovanje se bo vršilo v ponedeljek, dne 18. in v torek, dne 19. oktobra. Spričo izrednih razmer pa se prijave tujih učencev sprejemajo tudi prej. Nanovo stopajoči naj predložijo zadnje izprijave in rojstni list. Sprejemajo se tudi hospitantke. — Ravnateljstvo.

Z Zoper draginjo v Trstu namerava energično nastopiti g. civilni komisar Mosconi. V glavnem misli določiti maksimalne cene najnujnejšim živilom. Če bo kaj pomagalo, je seveda vprašanje.

Kaj pravijo Nemci — kaj pravijo koroški Slovenci!

Vun s Kranjci! Vpijejo nemški petelini. — Vun s privandranimi nemškimi hujskači, pravijo koroški Slovenci! — Doli Jugoslavija! se derejo nemški in laški pisarji. — Doli razcapana Avstrija! odgovarjajo zavedni Korošci. — Naj se godi pravica ubogim Nemcem! tarna princ Borghese. — Vun z zahrbtnimi Lahi, ki hočejo komandirati na Koroškem! — zahtevajo naši možje. — 'Joj, kaj bo z nami? jokajo baroni in odiralci ljudstva, če zmagajo Slovenci. — Vaši gozdovi in vaša polja bodo naša! veselo odgovarjajo koroški kmetje.

Najnovejša poročila.

Agrarna reforma na Koroškem.

Belgrad, 2. okt. Kakor doznava naš dopisnik iz verodostojnega vira, so danes zastopniki slovenskega ljudstva v narodnem predstavništvu posredovali pri min. predsedniku dr. Vesniču radi izvedbe agrarne reforme na Koroškem. Ministrski predsednik dr. Vesnić je deputaciji obljubil, da bo ministrski svet že prve dni prihodnjega tedna sklepal o razdelitvi nemških veleposestev na Koroškem med siromašne slovenske kmete. Ta razdelitev nemških veleposestev na Koroškem se ima takoj izvesti po končanem plebiscitu ter naj bi bila majhno povračilo za oropano slovensko posest, ki so si jo tekom let pridobili nemški grofi in baroni zvijačnim potom od slovenskega kmeta.

ZAUPNICA OSREDNJI VLADI.

Belgrad, 2. okt. Na današnji seji narodnega predstavništva se je nadaljevala debata o dogodkih na Hrvaškem. Poslanec socialist Vil. Korač je povdarjal v svojem govoru, da se taki dogodki pretresavajo in osvete. Omenja kot vzrok poslednjih nemirov, ker so naši vojaki, vrnivši se iz Rusije, dobili tamkaj zelo nejasne pojme o revoluciji, ki so jo hoteli na svoj način izvesti. Verujejo v najbolj bedaste vesti in končno raznim hujskačem. O naši vojski bi morali imeti najboljše mnenje, ker je naša vojska naš oboženi narod. Predlaga, naj se sprejme izjava, da narodno predstavništvo obžaluje, ker je došlo do teh dogodkov, da zahteva narodno predstavništvo, naj se v bodoče narod pravdočasno pouči o ukrenjenih odredbah in da se naj kaznujejo vsi krivci, ki so kršili zakon in zanemarjali svojo dolžnost. Za tem je govoril posl. Govro Manojlovič, ki je opisal vzroke nezadovoljstva kmetov in opravičeval vlado. Predlagal je, naj se sprejme na znanje izjavo vlade, da se bodo krivci kaznovali. Posl. Bojnovič je v svojem govoru nato povdarjal, da so krivi teh dogodkov protidržavni elementi. Zigosanje živine je bilo izvedeno povsod drugod, ne da bi se kmetje branili. Za tem je govoril še posl. Kerubin Šegvič, nakar je odgovorjal min. predsednik dr. Vesnić na izjavo posameznih poslancev, nakar je zbornica prešla k glasovanju. Vloženi so bili trije predlogi, in sicer poslancev Vase Kneževića, Vitomira Korača in dr. Manojloviča. Predlog zadnjega poslanca si je usvojila tudi vlada in se glasi, naj se osnuje parlamentarna komisija, ki naj preišče dogodke na Hrvaškem. Ta predlog je bil sprejet in je bila vladi izročena zaupnica.

Belgrad, 2. oktobra. Prihodnja seja narodnega predstavništva bo 12. oktobra.

PROTIDRŽAVNI HUJSKAČI PRED SODIŠČEM.

Zagreb, 2. oktobra. Danes bi se imela pred tukajšnjim vojaškim divizijskim sodiščem obnoviti razprava proti Diamandsteinu in tovarišem, ki so bili svojčas oproščeni obtožbe, da so hoteli nasilno ovreči sedanjo državno obliko in uvesti sovjetski sistem. Sodnemu senatu je predsedoval polkovnik Katalinič. Pri razpravi so bili navzoči obtožbe, pravnik Miluš, Stevo Koptinović in Alfred Diamandstein, ki se nahaja v zagrebških sodniških zaporih radi zločina sleparije, pri razpravi se je prečital odlok višjega vojaškega sodišča, s katerim se je svoječasna odločitev divizijskega sodišča radi tega, ker formulacija obsojbe Milana Čopiča (ki se sedaj nahaja v Rusiji) ni odgovarjala zakonitim predpisom. Pri današnji razpravi je izjavilo vojaško divizijsko sodišče nato, da rad odprave mobilizacije ni več pristojno ter je odstopilo zadevo civilnemu sodišču.

KARDINAL DUBOIS — PARIŠKI NADŠKOF.

LDU Pariz, 2. oktobra. (Brezžično.) Kardinal Dubois je imenovan za pariškega nadškofa. (Kardinal Dubois je bil letošnjo pomlad v Jugoslaviji in se je mudil tudi v Ljubljani.)

TUJERODCI NE BODO VOLILI V KONSTITUANTO.

LDU Belgrad, 2. okt. Ker imajo po členu 68. senžermenske mirovne pogodbe vsi tuji elementi v naši državi po enem letu občijsko pravico, je vlada sklenila, da se tem elementom, ki so po plemenu in jeziku različni od našega naroda, ne priustijo glasovalna pravica pri volitvah za konstituantno.

POGAJANJA MED JUGOSLAVIJO IN ITALIJO.

LDU Belgrad, 2. okt. »Politika« piše: Predhodna pogajanja med Italijo in našo kraljevino še niso dokončana, dovršena pa bodo do konca tega tedna. G. Pašić je odgovoril, da ne more sprejeti nalogo kot delegat naše kraljevine, ker je prevzel vodstvo radikalne stranke in ima sedaj pred volitvami za konstituantno dosti strankarskega posla.

LDU Belgrad, 2. oktobra. »Politika« javlja iz Pariza, da poroča Agenzia Stefani, da je jugoslovanska vlada zahtevala priznanje Wilsonove erte kot bazo za nadaljnja pogajanja in da pričakuje, da ji bo italijanska vlada šla pri tem na roko. »Messaggero« piše o Jugoslaviji ujedljivo, češ, da je umobolna. »Giornale d'Italia« zahteva, naj se vsled takega zadržanja jugoslovanske vlade ukinejo vsa pogajanja in da naj Italija brez daljnih pogajanj ostane v Istri in Dalmaciji.

MONOPOL NA SAHARIN IN SLADKOR.

LDU Belgrad, 2. oktobra. Finančni minister je odredil, da se zakon o uvedbi monopola na saharin in druge industrijske proizvode za posladitev, kateri zakon je veljal za Bosno in Hercegovino, raztegne na vse ozemlje kraljevine.

KOMUNISTIČNI PUČ NA SLOVAŠKEM ODGOĐEN.

Praga, 2. oktobra. Dognalo se je, da so komunisti bili že vse pripravili, da tekom septembra uprizorijo na Slovaškem puč in proglase sovjetsko republiko. V zadnjem momentu so pa izvedeli, da je madjarska armada za ta slučaj dobila povelje, takoj Slovaško zasesti, na kar so puč odgodili.

TUŠAR ZOPET MIN. PREDSEDNIK?

Praga, 2. oktobra. Govori se, da bo Tušar zopet prevzel ministrsko predsedstvo in da bo mesto njega za poslanika v Berlinu naznačen bivši trgovinski minister Sonntag.

TRST OKUŽEN.

Rim, 2. oktobra. Tržaška luka je proglašena za okuženo. Vse ladje morajo v karanteno. Na Reki je bilo dosedaj 9 slučajev kuge.

MEJE MED POLJSKO RUSIJO.

LDU Moskva, 2. okt. (Brezžično.) Ruski mirovni predlogi predvidevajo te-le meje med Poljsko in Rusijo: izliv reke Swislocz v Njemen (jugovzhodno Grodna) Swislocz — Rudnja — Bjelowjesz — Kamenev Litovsk — Brest Litovsk — Piszcz — Ljuboml — Wladimir Wolinski — Krylow — bivša meja med Rusijo in Avstro-Ogrsko do Dnjestra — rumunska meja. Pri Brestu Litovskem tvori mejo železnica Bialystok — Brest Litovsk — Cholm.

MEDNARODNA ŽELEZNIŠKA KONFERENCA V PRAGI.

LDU Praga, 2. oktobra. Železniški minister je predvčerajšnjem otvoril mednarodno železniško konferenco, katero so se udeležili delegati poljske, Nemčije, Jugoslavije, Rumunije in Mažarske. V svrhu, da se doseže sporazum glede železniškega prometa v navedenih državah.

ČRNOGORSKEGA VPRAŠANJA NI VEČ.

LDU Pariz, 2. oktobra. (NU) Najboljši dokaz, da je rešeno vprašanje o Črni gori, je, da pri sprejemu diplomatskega zbora pri novem francoskem predsedniku Millerandu ni bilo nobenega zastopnika kralja Nikite.

VELIKA BRITANIJA IN ZVEZA NARODOV.

LDU London, 2. oktobra. (Brezžično.) Velika Britanija je zvezi narodov v smislu člena 18 sveznega statuta predložila 16 mednarodnih pogodb, sklenjenih izza 10. januarja, v vednost in v objavo. Obenem je zunanji minister sporočil zvezi narodov, da bo Velika Britanija zvezi narodov predložila vse mednarodne pogodbe.

NORVEŠKA NAJEMA POSOJILU V AMERIKI.

LDU London, 2. oktobra. (Brezžično.) Iz Kodanja se poroča, da so Zedinjene države sklenile posoditi Norveški 20 milijonov dolarjev po 8% z istimi pogoji kakor Franciji.

BELGIJSKA VLADA HOČE POKUPITI MEŠTROVIČEVE KIPE.

LDU Belgrad, 2. oktobra. Belgijsko naučno ministrstvo je brzojavno izrazilo naši vladi željo, da odkupi na račun države en del Meštrovičevih del.

MARIBORSKA VOJAŠKA REALKA UKINJENA.

LDU Belgrad, 2. oktobra. Vojno ministrstvo je ukinilo mariborsko vojaško realko in se bo knjižnica in laboratorij izročila belgrajskemu vseučilišču.

MED GOSTIVAROM IN TETOVOM JE SKOČIL VLAK S TIRA.

LDU Skopje, 2. oktobra. Včeraj je skočil med Gostivarom in Tetovom vlak s tira. Trije potniki so mrtvi, devet pa je lahko ranjenih. Vozilo se je z vlakom vojaštvo.

POLJSKE ZMAGE NAD BOLJŠEVIKI.

LDU Pariz, 1. oktobra. (NU) Poljsko vrhovno poveljništvo poroča, da sta v borbah dne 21. septembra dve poljski diviziji zavzeli Lido in zajeli 12.000 boljševikov ter 50 topov. Boljševiki se umikajo proti vzhodu.

LDU Pariz, 2. oktobra. V bližini Novog Uda so Poljaki razbili 21. sovjetsko divizijo ter zaplenili 9 topov in 5 strojníc. Nato so zavzeli Slonim in prekoračili reko Ščaro. V polesju je popolnoma potolčena 4. boljševiška armada. Poljaki so zarobili 3000 boljševikov in zaplenili mnogo materijala. Južno od Pripeta so zavzeli železniško križišče Sarny.

LDU Carigrad, 2. okt. (Havas) Vojno poročilo generala Wrangla: Umikanje 13. rdeče armade se vrši begu podobno. Blizu Aleksandrowska beže boljševiki na fronti 2 km. Ufeli smo več kakor 1000 mož in uplenili 50 topov in več sto strojníc.

Kaj imajo na Koroškem opraviti preoblečeni laški karabinjerji, capini in lakini? — Da branijo Nemce! — Vun s tujci iz Koroške!

Prosveta.

pr Koncerti Zlatka Balokovića. Program koncertov v Ljubljani, Celju in Mariboru je razviden iz lepakov. Na glasovirju bo umetnika spremljala njegova sestra Zora Balokovića, odlična pianistka. Opozarjamo, da je Balokovića igra Paganinijevega »Koncerta D-Dur« izvanredno imponirala v inozemstvu in da je Wienawškega »Carnaval russe« eno najtežjih del violinske literature. Po koncertih v Sloveniji odide Zlatko Baloković, kakor smo že poročali v inozemstvu na zopetno turnejo, katere se začne s koncertom v Londonu dne 20. oktobra. Meseca novembra bo priredil v Parizu več koncertov s spremljevanjem orkestra Lamoureux (I. kapelnik Chevillard). Za te koncerte se francoska javnost že sedaj živo zanima. Dne 23. septembra je koncertiral Zlatko Baloković v osješkem gledališču z nepopisnim uspehom. Apelirano na občinstvo, da se v čim večjem številu udeleži tukajšnjih koncertov tega velikana, katerega ves kulturni svet pozna bolje, kakor mi, njegovi sorojaki.

Cerkveni vestnik.

c Marijina kongregacija za gospe. Prvi sestanek v torek, dne 5. oktobra ob 5. uri popoldne.

c Marijina kongregacija za gđe. učiteljice. Prvi sestanek v ponedeljek, dne 4. oktobra ob 6. uri zvečer.

c Jezuitska kapela. Danes popoldne ob 5. uri propoved in pobožnost k presv. Sreč. Predmet propovedi: »Obnovljenje krščanstva v delavnicah.«

c Cerkveno glasbeni koncert, ki se bo vršil dne 10. oktobra ob 7. uri zvečer v novi župni cerkvi v Zireh ob priliki kolavdajije orgelj župne cerkve. Spored: 1. Bro-

sig: »Fantazija št. 2.« (I. stavek). Proizvajala na orgljah g. Stanko Premrl, profesor na konservatoriju v Ljubljani. 2. Dr. Fr. Kimovec: »Brezmadežni«, poje Žirovski cerkveni zbor. 3. P. Hugolin Sattner: »Assumptio B. M. V. — Vnebovzetje B. D. M. II. del.« Dvospev. Sopran in tenor solo ter zbor. 4. Gullmant: »Komunija (trio)«. Proizvajala na orgljah g. St. Premrl. 5. P. Hugolin Sattner: »Euharistični tron.« Alt solo z mešanim zborom. 6. Lorenzo Perosi: »Gloria« iz Missa Pontificalis tribus vocibus inaequalibus concinenda Organo comitante v D-molu. 7. Gulbins: »Sonata« (III. stavek). Proizvajala na orgljah g. profesor St. Premrl. 8. Emil Hochreiter: »Euharistična pesem« op. 26. Sopran solo in zbor. 9. Maks Filke: »Benedictus« iz Missa Solemnis op. 106. Mešan zbor. 10. Stanko Premrl: »Sreč preljubeznivo.« C. G. 1920, priloga 5. in 6. Alt solo z mešanim zborom in obligatnim spremljevanjem orgelj. 11. Stanko Premrl: »Ave, Kraljica maja.« C. G. 1920, priloga k 3. in 4. št. Tenor solo z mešanim zborom in obligatnim spremljevanjem orgelj. — Poleg izbranega programa, ki bo z najboljšimi skladbami priznane najboljših naših in tujih mojstrov na cerkveno glasbenem polju pokazal skrito krasoto veličastne cerkvene umetnosti, kakor se je razvila do danes, opozarjamo p. n. goste tudi na najnovejše kiparske in stavbinske izdelke domačih umetnikov (veliki oltar, kipji, prižnica, obhajilna miza), ki si jih pri tej priliki lahko ogledajo v veliki žirovski novi cerkvi. Vstopnina: Sedeži v ospredju 20 K; v središču 15 K; stojišča 10 K. Dohodki so namenjeni za stavbinski fond nove župne cerkve, vsled česar se preplačila hvaležno sprejemajo. Vstopnice razpošilja na željo in naročilo župni urad v Zireh s pošto položnico škofijskega ordinariata. V Zireh jih oddaja kmetijsko konsumno društvo ter g. Marija Lenger, na Dobračevi g. M. Oblak, trgovka. Eno uro pred začetkom koncerta se bodo oddajale vstopnice pred cerkvenimi vrati. Prijatelji lepega petja, pridite!

Korošci! Nemčurji lažejo, da ste nasilniki, pretepači, razbojniki, požigalci. Ne dajte se izzvati k protipostavnim dejanjem in se maščujte nad svojimi zasramovalci ob plebiscitu z belimi glasovnicami!

Športni teden.

Nogomet. Danes ob 16. uri na prostoru Ilirije tekma Ilirija: Atletiki, Celje. Za tekmo vlada mnogo zanimanja, ker se Atletiki nahajajo v tako močni formi, da upajo na zmago. Oba kluba nastopita s kompletnim I. moštvom. Občinstvo se prosi, da vzdrži na prostoru strog red; sedeži se smejo porabiti le proti vstopnicam za sedeže.

Tekma med kombiniranimi moštvoma, igrana v soboto, je končala zmagovito za rdeče moštvo. Rezultat 3:2. Tekma je nudila lep športni užitek; obe moštvi sta bili v lepi formi, le skupna igra ni bila na višku. Po neuspehih vojaških tekmah je vplivala ta tekma na oko naravnost blažilno.

Razne novice.

k Narodni svet za Koroško je hvaležno sprejel znesek 1849 kron in dve liri. To vsoto je nabrala g. Ana Otič sporoga gozdarja v Marjinem gradu pri Mozirju. Vsem g. darovalcem prisrčna hvala!

— Naročnikom-vojakom v Srbiji. Zadnje čase opažamo, da se slovenskim vojakom — tudi častniki niso izvezti, — na gotovih postajah v Srbiji zadržuje naš list po več dni ali pa sploh ne vroča. Dokaze za to imamo shranjene. Prosimo, da se nam sporoči vsak slučaj, da moremo ukreniti potrebno. Dokler pa trajajo te razmere, naj nam p. n. naročniki v cnih krajih pošljejo kak zasebni naslov za prejetje lista.

— Vážno! Župni uradi ozir. vodstva Marij. družb na Kranskem in Štajerskem prejmo po nekaj izvodov Koroške številke »Bogoljuba«. Gospodje naj jo prijazno razdele med družbenike ozir. družbenice z namenem, da se v prih. tednu pri svojih molitvah prav posebno spominjajo odločilnega glasovanja na Koroškem.

— Razglednice I. orlov. tabora, cele serije, razpošilja, dokler traja zaloga, Fr. Kur-nik, Maribor, Slovenska ulica 15.

— Popisovanje vojnih in predvojnih posojil. Delegacija ministrstva financ objavlja uradno, da so roki za popisovanje in žigosanje vojnih in predvojnih posojil za pet dni podaljšana, tako da se konča popisovanje vojnih posojil 5., žigosanje predvojnih posojil pa 10. oktobra t. l. Istotako lahko stranke prijavijo še do vstevši dne 5. oktobra t. l. rentne knjižice in depotne liste o posojilih, ki jih imajo v inozemstvu, delegaciji ministrstva financ v Ljubljani.

Ij O potovanju na Francosko govori g. kaplan Jernej Hafner v Šentpetrskem prosvetnem društvu jutri, v ponedeljek, 4. oktobra točno ob pol 8. uri zvečer. Pridite polnoštevilno!

Pozor koroški Slovenci!

Na dan plebiscita t. j. v nedeljo 10. oktobra 1920 vrzite vse nemške grofe in barone iz vaše slovenske dežele ven s tem, da glasujete vsi enoglasno za Jugoslavijo! Ako boste enoglasno glasovali za Jugoslavijo, boste dobili v roke svojo staro zemljo in vam ne bo več treba hoditi k baronom prosit za steljo, pašo in drva! —

BOLJSEVIKI BEŽE.

LDU Varšava. 1. oktobra. (PBA) Severnovzhodno od Grodna so dosegle naše čete črto reke Oler (?). Zasedovanje pri Lidi poraženih sovjetskih divizij se razvija ugodno. Dne 30. sept. je dospela skupina polkovnika Bernackega v Nowogrudok. Plen druge armade po bojih med 20. in 30. sept. znaša 25.000 mož in 100 topov. Pri Baranovičih so poznanjske čete uplenile 16 strojne in ujele 1000 mož. Južno od Pripeja položaj neizpremenjen. V odsekih južno od Suvalki in Seiny se je v medsebojnem sporazumu ustavila vsaka akcija.

Spomini na jugoslovanski Celovec.

(Poziv na srca koroških Slovencev.)
Piše Rožanka gospa Pavla Novak.

Želim, da bi te moje vrstice čitali vsi, vsak posamezni koroški Slovenec, slovenskega ali nemškega mišljenja, kajti vsi so mi bratje in sestre. Kako rada bi šla od kraja do kraja, od hiše do hiše, od družine do družine in vam povedala to, kar sedaj pišem, osebno na shodih ali kjer bodi. Pa ne morem okoli hoditi, ker nemška nasilnost in krutost me je spravila ob vse, ob dom in imetje. — Ker pa se bliža plebiscit, nimam miru, ne morem molčati, moram vam povedati, kaj in kar mi veleva srce.

Torej koroški bratje in sestre, poslušajte me!

Kamor prideš, povsodliš samo pogovore od plebiscita — od glasovanja. Kako boš ti glasoval? Kdo bo zmagal, Slovenec ali Nemec? Kje bo boljše živeti?

Rojak, rojakinja, ali res še premišljuješ, komu bodeš dal svoj glas? Ali ne veš, da si Slovenec, Slovenka? Ali ti ni tvoja mamica naredila prvi sveti križec s slovenskimi besedami na tvoje otroško nedolžno čelice? Ali te niso pozdravile slo-

Korošci! Na volišču boste dobili kuverto, v kateri bosta dve glasovnici: bela in zelena. — Zelena je za Avstrijo, bela za Jugoslavijo. — Zeleno raztrgajte, belo pustite celo in obe vtaknite zopet v kuverto!

venske besede, ko si zagledal prelepo slovensko koroško deželico? — Ali te ni mamica tvoja s slovenskimi besedami božala in te pohvalila, če si bil priden otrok in karala, če si bil hudoben?

Ali ti ni dajala tvoja dobra mamica s slovenskimi besedami zlatih nauk, ko si zapustil svoj ljubi dom in šel v tuji svet ali če te je ona zapustila in šla tja v neskončno večnost? In ali ne verjameš, da ona tvoja mamica gleda tudi sedaj na te doli z nebes in je žalostna, ker hočeš zatajiti svoj rod, materni jezik, ker ako zatajiš slovensko govorico, zatajiš njo, svojo mamico, ki te je rodila, trpela za te, te ljubila, ah kako ljubila! — Ti pa še premišljuješ komu bi dal svoj glas?

Nobeden mi ne more nasprotovati, če rečem: Rož, Podjuna kakor tudi drugi deli Koroške, katere prebivalci bodo sedaj glasovali, so slovenska tla, naša gruda, Gospodstva mati — naša mati, Gospodstva Zvon — naš zvon!

Vsi pa, ki smo tu doma, smo in ostajamo Slovenci.

Vprašajte le svojo vest in ta vam bo to potrdila. Peščica Nemcev pa, ki tukaj prebiva in živi, se je sem samo priselila. Žalibog pa imamo dosti odpadnikov in ti pravijo: jaz sem imel vedno nemško pestunjo, ali sem bil v nemškem jeziku vzgojen, sem hodil v nemško šolo, Revček zaslepljen! Ali je jezik tvoje (bivše) nemške pestunje tvoj materni jezik? Ali ne veš, da so se Nemci priselili na naša slovenska tla samo radi tega, da bi nas zatirali, da bi postali gospodje in gospodarji naše lepe slovenske zemlje. Vpeljali so samo nemške šole, da bi v teh nemških šolah vcepili naši slovenski mladini srd do slovenskega jezika. In vsak je, čim dalj časa je hodil v nemško šolo, postal več ali manj nemškega mišljenja. — Kdor pa je še celo študiral naprej, tisti pa je sploh pozabil govor svoje mame. Spomnite se na ti sto dekle ki je prišlo iz mesta domov in ni hotelo več vedeti, kako se zovejo po slovensko »grablje«. Šele, ko je nerodno stopila nanje in so jo grablje same udarile po ustih in zobeh, je zavpila: »Oj te presnete grablje!« Vidite, tako daleč je prišlo, da je vas bilo sram govoriti v svojem materinskem jeziku, ker ni bilo več »nobel«. Pa le recite, da ni bilo tako. In nemški »Schulverein« je kriv, da imamo toliko zaslepljenih, toliko zapeljanih in toliko narodnih odpadnikov. Med najhujše

te odpadnike spada tudi nemčur Krasnik po dom. »Košičev Pepček«, po rodu pristen Slovenec iz Svetne vasi v Rožu. On je tisti, ki je naše uboge zavadne Slovence lansko leto na usodepolni dan, ko so jih peljali nemški žandarji po celovških ulicah na kolodvor — in dalje v zapor, obmetaval s kamenjem in jih psoval z najgršimi priimki, nedostojnimi kulturnega človeka, za kakršnjega se ima Košičev Pepček, ki je rezervni stotnik v avstrijski armadi. Marsikdo izmed koroških čitatelev pozna po Rožu znano pesmico o Pepčku, ki je nastala med priprostimi ljudstvom in priča, da je Košičev Pepček vendarle tudi pristni otrok — sin slovenske matere. Pesmica se glasi:

»V Weitzeldorf sem rojen
Slovenske mame Kind,
Še precej sem prismojen
Ker nemško sem gesinnt.

Ne morem pač drugače,
Ich kann nicht anders tun
Ker nosim celo hlače
Na Südmärkin račun.

Von mir ist jeder osel
Kdor tako ne ravna,
Ich bleibe nemški kozel
Ker Nemec za frakelc da.

Tudi Krasnik je govoril najprvo slovensko in ne nemško in še le v šoli se je navzel nemškega duha in mišljenja. Nemec ne more nikoli postati tudi Košičkov Pepček ne, ako bi še bolj zatajeval svoj materni jezik kakor ga zatajuje danes, le zaničevali in zasmehovali ga bodo še bolj vsi oni, ki ga poznajo.

Glejte, spominjam se, kako je moja ljuba mamica nas otroke učila doma — (sem iz Roža) slovensko misliti in slovenske pesmice peti. Posebno se še spominjam dobro, kako smo morali vedno kot otroci zapeti gg. Aljančiču in Einspielerju slovenske pesmi, če sta prišla v Gospo Sveto v goste k mojemu stricu. Ker nisimo imeli slovenskih šol, nas je mati sama učila slovensko moliti in prepevati.

Moj rajni brat pa, čeravno je imel isto vzgojo doma kakor jaz, je hodil v nemško gimnazijo, na univerzo in postal je tak nemčur, da, ako bi še živel, bi me hladnokrvno ustrelil, ker sem ostala zvesta svojemu rodu. Povem vam, da se uboga moja

mamica v starosti 76 let zraven lastnega sina ni več upala slovensko govoriti. Nemška šola je mojemu bratu vcepila srd, sovraštvo in stud do materinega jezika, do slovenstva, kar je dišalo po slovanstvu. Meni pa je pozneje sreča prinesla v narčje za moža zavednega Slovenca in tako sem in bom ostala za vedno s celo dušo in telesom slovenska hči.

Torej prvi vzrok, da imamo toliko odpadnikov, je nemška šola v čisto slovenskih krajih na Koroškem. Otroci se v šoli spaci, odtuji domači hiši in govorici in postane nasprotnik svojega rodu. Drugi vzrok je pa strah pred nemško strahovlado in krutostjo, ki so jo Nemci izvrševali nad Slovenci.

Kako so nas zavedne Slovence tudi mučili in trpinčili, kaj so vse počeli in delali z nami! Tudi o tem vam lahko povem nekaj lastnih doživljajev.

Ko sem postala vdova, sem bila primorana živeti v Celovcu. Draginja in vzgoja otrok me je prisilila, da sem si poiskala zaslužek. Imela sem službo pri aprovizaciji drž. železnice. Kar naenkrat začutim, da se tudi moja dva otroka nagnujeta na nemško stran. Kaj naj naredim? Vzela sem nekega dijaka-begunca k sebi v Celovec. Tako je imel moj sin prijatelja, tovariša Slovenca. — Hčerko pa sem dala v slovenski zavod. Tako sem oba ohranila zvesto udano svojemu narodu.

To vse je bilo med vojno. Za javnost se nisem brigala, a časnikov nisem brala, ker ni bilo časa. Tako nisem dosti vedela, kaj se godi po svetu kljub krvavi svetovni vojni.

Nekega jutra pa, ko pridem v pisarno, mi poda neki uradnik šopek suhih lovorjevih peres z besedami: »Das sind die letzten Lorbeeren Österreichs.«

Kmalu potem je res prišel polom in nastala je naša mlada država Jugoslavija. Začela sem se malo bolj brigati za vsakdanje politične dogodke, ker se je vse čez noč spremenilo.

V Celovcu smo vsak dan pričakovali, kdaj bodo prišle jugoslovanske čete in oblasti. A naše sanje so bile prežgodnje.

Ko pridem nekega jutra v jeseni leta 1918. v pisarno, me pokliče moj nadzornik. »Priseči bi morali!«, mi reče v nekaki zadregi. — Ko je začel čitati prisego v nemškem jeziku za novo avstrijsko državo, tedaj sem prisego odklonila. Nadzornik ni mogel in ni hotel tega verjeti. Zagrozil mi je z izgubo službe. Ostala sem trdna. Slovenka ne bo prisegla Nemški Avstriji. — Vsi drugi uradniki in uradnice so prisegli Nemški Avstriji. Po končani prisegi je rekel nadzornik porogljivo: »Jetzt können die Jugoslaven kommen, ihr habt Deutsch-Österreich angeschworen!« (D dalje.)

Prodaja enonadstropna vila z zemljo v Ljubljani. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 3954.

Kuharica, kmečka, vajena vsega gošpodinjstva ter dela na polju in pri živini, stara 36 let, išče službo, najraje v župnišču na deželi. — Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 4066, ako odgovor plačati.

Tovariš, masli, kolomaz, cilindri in strojno olje, surovo olje, za Diesel — motorje, dobavlja po najnižjih dnevnih cenah Mineralna rafinacija Dravograd; zastopstvo za Kranjsko: »Kometa«, Ljubljana. 3771

Prodaja posestvi. Savi v bližini Cateža se prodaja manjše posestvo v obsegu 14 orolov, ki obstoji iz gozda, travnikov, njiv in vinograde in vsega potrebnega gospodarskega poslopja, ki je v dobrem stanju. Natančnejši podatki in cena se izve pri župnem uradu na Catežu, ob Savi p. Brežice.

Prodaja enonadstropna na prodaj v bližini deželne bolnice. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4046.

Okna iz mesecnega lesa 48 komadov v okvirju velikost 90.190 incl. šipe (Solinglas) odda mestni stavbenik Vilj. Treo, Ljubljana, Gospodstvska cesta 10.

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sožalja, ki so nam došli povodom smrti našega ljubljene sina in nepozabnega brata, kakor tudi za poklonjeno krasno cvetje in vence ter za mnogoštevilno čašče spremljevanje pri pogrebu, izrekamo tem potom vsem našo prisrčnejšo zahvalo.

Globoko žalujoča rodbina

Fran P. Zajec.

Preklic.

Podpisani Ivan Ferlič, posestnik in gostilničar v Novem mestu, preklicujem in obžalujem vse obdolžitve, ki sem jih izgovoril dne 31. avgusta 1920 na svoji tehtnici v Novem mestu napram g. Jožetu Nemcu iz Gorenje vasi št. 63. Za te obdolžitve nisem imel prav nikakega povoda, ker poznam g. I. Nemca, kot vseskozi poštenega moža. — (Ivan Ferlič, posestnik in gostilničar v Novem mestu.)

Lesni strokovnjak želi službo pri kakšni večji lesni trgovini, da bi kupoval in oddajal različne les. Stanoval bi lahko doma na Dolenjskem. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4083.

Petrolejske kante dve z zabojem plašne po 20 K vsaka železniška postaja Sever & Komp., Ljubljana. 3972

Samolopke, novo, 7000 komadov za polovično ceno prosto po št. 4041, v Ljubljani, Elizabetova cesta št. 6.

Na tuzemskih posestvih »Bleiberg« Bergwerks-Uniona na Koroškem se razpisuje služba

samoslojnegozdaria.

Prošnje opremljene z dokazili (prepis) o sposobnosti, državljanstvu, o jezikovnem znanju naj se vložijo do dne 15. oktobra t. l. pri državnemu nadzorništvu in upravitelstvu v Mežici, železniška postaja Prevalje, Koroško.

PRODA SE nova hiša s hlevom in popolnoma vrtom. Tam se tudi prodaja novo pohištvo zaradi odhoda dotičnega iz domovine. Cesta v Mesini log št. 9.

Služkinja, zdrava, ki je nekoliko izkušena, vežbana pri kuhi, se proti dobri plači sprejme. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 4027.

Dekle za vsako delo, (donašanje vode, pranje in pospravljanje sob) se sprejme za takojšnji nastop proti dobri plači v Spodnji Šiški 91. II. nad. levo.

Več dobro ženske obleke klobukov, ohranjene, čevljev, se ceno prodaja pri Krebelj, Poljanska cesta 18. pritičje.

STAMPILJE iz kavčuka CIRIL SITAR LJUBLJANA Sv. Petra cesta 13

lv. Jax in sin Dunajska cesta št. 15, Ljubljana.

Šivalni stroji in stroji za platenje.

Izborna konstrukcijska in električna izvedba iz tujine v Lincu. Ustanovljena 1867.

Vezanje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji »ROLER«

Čeniki zastoni in franko.

Kolasa iz pravih tovarn: Dürkopp, Svirin, Wallenrad.

Advokat v Beogradu

Dr. Milan Dan. Orežlj

Kancelarija: Knežinske Ljubice br. 2.

Stan: Mišarska 4. Telefon 1181.

Zastupa i intervenira kod svih sudova, administrativnih vlasti i ministarstva. Posreduje na manjim i većim stvarima povojno i brzo. Korespondencija: Srpski, Francuski, Nemački i Madžarski.

Prodaja 6 dobro ohranjenih vinskih sodov od 500 do 700 l in 1 sod 1300 l Karol Jersin, Rudnik 18 pri Ljubljani.

Inženier kemik, pozna milodarstvo, o vse kemične proizvode, želi dobiti službo. Informacije daje »Upravljenje pravilne« stvenno upolnomočenavo, Beograd, ulica Kralja Milana 62.

Zidarskega akoranjia izurjenega, se delo. Vprašatav stavbni pisarni Viljem Treo, Gospodstvska cesta 10.

Med, suhe gohe in ližol

kupuje po najvišjih dnevnih cenah Družba »Sada«, trgovina in industrija z deželniimi in gozdniimi pridelki v Ljubljani, Beethovnova ulica. — Prosi se za ponudbo.

Usakovrstne napise

na steklo, zid, i. t. d. izvršuje

Fran Bricelj,

Ljubljana, Selenburgova ul. 6.

Vžigalna vrvica (Zündschnur) la, gu tapercha nekaj tisoč metrov, nadalje en dobro ohranjen stroj za izdelovanje cementne zarezne strešne opeke takoj za oddati. Vpraša se pri tvrdki J. Razboršek, šmarino pri Litiji. 4041

Lepo posestvo v Dobropoljah na Dolenjskem naprodaj. Ure od kolodvorja pri cerkvi in šoli, hiša (skoraj nova) z dobro ideo gostilno in trgovino na glavni cesti ter tudi mnogo njiv, travnikov in gozda. — Natančna pojasnila se dobijo pri upravitelstvu »Slovenca« pod št. 4031.

Prodaja hišo z vrtom, v kateri se nahaja pekarska obrt; blizu industrije in pri glavni cesti. — Naslov: L. Čahun, Trbov je stev. 27

Naročite Sloven

Zahvala.

Izrazi prijateljstva in sočutja napram meni, kakor bratcem in sestrici od vseh strani, ko je težko obolela in nas za vedno zapustila preljubljena, nepozabna mamica, sestra, teta, svakinja, gospa

Antonija Armič,

so nas globoko ganili. Izrekamo vsem prav srčno hvalo. Posebno zahvalujemo se pa tudi vsem ostalim za podarjeno krasno cvetje in pa za spremstvo blage rajnice k poslednjemu počitku.

Ljubljana, 1. oktobra 1920.

Žalujoči otroci.

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 3 obrestuje hranilne višje po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enotitisoč kron rezervnih zakladov.

Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici) na hipoteke in v tekočem računu.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod.

Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani, Dunajska cesta 17,

je ustanovila oddelek za

živiljska zavarovanja.

Sprejema: V živiljskem oddelku: zavarovanja na doživljenje in smrt v vseh sestavah, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji. V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano nizkih cenah.

Podružnica: CELJE, Breg 33.

Zanesljivi posredovalci se vedno sprejemajo.

Inženir Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjen
stavbeni inženirLjubljana,
Hilšterjeva ulica št. 7.Spodajelno stavbeno podjetje
za betonsko, železobetonsko
in vodno zgradbo.

Izrada vodnih sil.

Cigaretni papir
Cigaretne stročnice
Apreturo za usnje
Olje za šivalne stroje
Kremo za čevlje
Ličilo

na debelo

nudi po najnižji ceni

A. Erker, Ljubljana, Resljeva c. 20.

Kovači pozor!

Več 1000 kg železa za vozove se prodaja na izbiro, tudi na drobno po 1 do 3 K kilo: **Gopova ulica št. 10 na dvorišču** (dohod z Resljeve ceste).

St. 19.099/20.

Razglas

o sklepu občinskega sveta glede uporabe električnega toka iz mestne elektrarne tokom jeseni in zime.

Iz splošno znanih vzrokov je razširjenje mestne elektrarne v sedanjem času nemogoče. Stroji v električni centrali so zlasti v zgodnjih večernih in jutranjih urah tako preobteženi, da je mestni magistrat primoran izdati tudi letos iste predpise glede z električnim tokom, kakor je to storil v preteklih zadnjih letih.

Ce ne bo vsak posameznik po svoji moči pripomogel k varčevanju, tedaj preti nevarnost, da ostane pozimi Ljubljana brez elektrike.

V splošnem so ti predpisi že znani iz preteklega leta. V glavnem se tičejo:

1. pisarniških prostorov, trgovin in skladišč, kjer je električna razsvetljava večernih urah sploh prepovedana.
2. V delavnicah, gostilnah, kavarnah in drugih javnih lokalih, kakor tudi na stopniščih in hodnikih se sme uporabljati le polovica običajne razsvetljave.
3. Za stanovanja je maksimalno dovoljena poraba toka natančno fiksirana.
4. Uporaba električnih motorjev je dovoljena le po dnevi. Uporaba električnih aparatov, zlasti likalnikov in električnih kuhalnikov je pa prepovedana.
5. Naprava novih inštalacij za elektriko se načeloma prepoveduje; izvzeti so le izredni slučaj.

Pri kršenju teh predpisov se po trikratni občutni denarni kazni električni tok sploh trajno odklopi.

Mestni magistrat opozarja vse merodajne oblasti in korporacije, da upoštevajo te predpise in dajo dober vzgled ostalemu občinstvu, ker zahtevajo to splošni interesi vsega prebivalstva v Ljubljani.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 27. septembra 1920.

4070

Lokomobila 26 P. S.

in parni stroj 8 P. S. se prodaja. —
Mat. Rozman, mehan. del., Štožice pri
Ljubljani.

Petrolejske vrče in zaboje

kupujemo (zaboj z dvema vrčema)
po 58 K, posamezne vrče po 22 K, franko po-
staja odpošiljatelja. Hrovat & Komp.,
Ljubljana (poleg realke).

Anton Kunstek

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 4
priporoča svojo veliko zalogo usnje
in čevljarških potrebščin na drobno
in na debelo.

Donašalke

za donašanje »SLOVENCA« in
»VEČERNEGA LISTA« se sprej-
mejo. Oglasiti se je v upravi.

4052

,BALKAN.

Trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba.

Brzojavni naslov: „Balkansped.“

Ljubljana - Maribor - Trst - Wien

Spedicije vseh vrst. — Sprejemanje blaga v skladišča. — Zaccarinanja. — Mednarodni prevozi. — Selitve s patentiranimi
vozovi na vse strani. — Skladišča, spojeno s tirom južne železnice. — I. ljubljansko javno skladišče.

Največje domače špedicijsko podjetje.

Službo uradnika pri banki

ali drugem trgovskem podjetju
išče absolvent treh letnikov tr-
govske akademije. Cenjene po-
nudbe pod »Bančni uradnik« na
anončno ekspedicijo Al. Matelič,
Ljubljana.

4052

Generalno reprezentanco slovite znamke:

THE FOR EVER SHOE

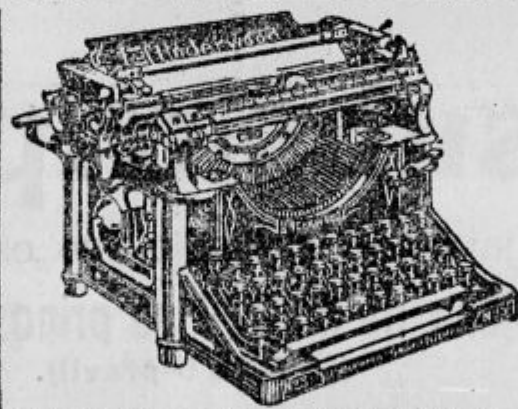
ima trgovina s čevlji

J. BLAS, Ljubljana

Pod Trančo št. 2

postaja cestne železnice. (Preje Miklošičeva cesta 16.)

Velika zaloga inozemskih blaga. Najboljše izdelke. Konkretno cene.
Naročila z dežele izvrše se točno.

Glavno zastopstvo za pisalni stroj

,UNDERWOOD'

in za razmnoževalni aparat

,OPALOGGRAPH'

ima tvrdka:

The Rex Co., Ljubljana, Gradišče št. 10.

Moderno urejena popravilnica za vse pisarniške potrebščine.

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
Ljubljana, Resljeva c. 9.
se priporoča za vsa v to
stroko spadajoča dela.

L. MIKUŠ

Ljubljana, Mestni trg št. 15
priporoča svojo zalogo
dežnikov in sončnikov
ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo
točno in solidno.

Katalog

franko

Zidno opeko (cigla),

zarezani strešnik zakrivac
(Dvostraki alorni crep)

nudi takoj dobavno o poljubni množini, del. dr.

Združene opekarne, Ljubljana
(prej Vidic-Kner).

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba.

Krznarski najnovejši, lastnoročni izdelki
kakor pelerine, boe, mufi itd. so v zalogi:

Moderniziranje vsakovrstne kožuhovine v najkrajšem času pri:

LUDOVIK ROT, krznar

Ljubljana, Gradišče št. 7 (nasproti dram. gledališča).

GOSPODARSKA BANKA

V LJUBLJANI

posluje začasno v prostorih Zadržne zveze, Dunajska c. 38/1.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira
vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in
devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne
knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije
pod najugodnejšimi pogoji.

Tovarna
Jos. Reich
Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Barva vsakovrstno blago.
Kemično čisti obleke.
Svetlolika ovratnike, zapeljnice in srajce.

PODRUŽNICE
Maribor Gosposka ul. 38
Novo mesto Glavni trg
Kočevje štev. 38.

Francoski moški čevlji tu.

Tvrda E. Malhpe, H. Carayrou & Cie. - Paris
naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da so naročeni
moški čevlji prišli v Ljubljano in se dobijo v

skladišču „Balkan“ magacin št. 54.

Vsi p. t. interesenti trgovci, posebno zadrage, obla-
čilnice se vljudo opozarjajo, da si ravnotam lahko
ogledajo kvaliteto blaga.

== Čevlji so vsi šivani, prvovrstnega izdelka, cene brez konkurence. ==

Naročila za prihodnje pošiljatev sprejema že sedaj
g. Malhpe, plačilo pri prejemu blaga v Ljubljani.

Konfekcijska tovarna

družba z o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta, Stožice.

Telefon 532. Osrednja pisarna: Aleksandrova cesta št. 3.

Največja jugoslovanska izdelovalnica moške,
deške in otroške obleke. - Samo na debelo.

Obrtna banka v Ljubljani

naznanja, da je otvorila s 1. oktobrom 1920
v prostorih „Obrtno pomožnega društva“
in v na novo adaptirani menjalnici na

Kongresnem trgu 4

svoje poslovanje ter izvršuje vsa v bančno
stroko spadajoča opravila kar najkulantneje.

Telefon št. 508.

Foto-potrebnosti

aparati, plošče, papirji, kemikalije, naj-
večja izbira in vedno sveže blago! —
Atelje Kurnik, Slovenska ulica 15,
Maribor.

Suhe gobe, fižol, laneno seme

kupuje tvrda z deželimi in
gozdni pridelki

Kmet & Komp., Ljubljana,
Gospodarska cesta št. 8.

Jabolka, hruške, orehe

kupuje v vsaki množini. Ponudbe z
naznaki cene na Novak, Zagreb, Ma-
ksimirska cesta št. 64. Telefon 20-60.

Les:

žagan, tesan, okrogel, smrekov,
jelkov, borov, hrastov, janski
les od m 2.50 dolgoti naprej
kakor skorje, krajnike in drva
kupuje po najvišji dnevni ceni

lesna trgovina

FR. PAJMAN, CELJE.

Raznovrstno manufakturno blago

po najnižjih cenah

Jos. Ravnikar, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 26 (vhod skozi vežo).

Samo na debelo!

Samo na debelo!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Poziv k subskripciji delnic.

Upravni svet oddaja v javno supskripcijo vso osnovno glavnico, ki znaša
20.000.000 K in je razdeljena na **50.000** na prinosca se glasečih delnic po **400 K**
(§§ 5 in 6 pravil).

Nominalni znesek se mora takoj pri subskripciji v gotovini popolnoma plačati s 5%
obrestmi od 1. januarja t. l. dalje. Vrhutega je vplačati za stroške, zlasti izdajo delnic, po
60 K za vsako delnico.

Subskripcija se vrši od 1. do 15. oktobra 1920.

Prijave sprejema Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Delnice so deležne čistega dobička od 1. januarja 1920 ter so opremljene s kuponi
za leto 1920.

Vsakemu subskribentu bo izdal zavod potrdilo o številu subskribiranih delnic in o
celokupnem vplačanem znesku.

O dodelitvi delnic odloča upravni svet svobodno, vendar postane dodelitev pravo-
močna šele z odobrenjem Ministrstva za trgovino in industrijo oddelka v Ljubljani.

Po dodelitvi delnic bodo prejeli subskribenti proti vrnitvi potrdila o subskribiranih
delnicah začasno potrdilo o številu jim dodeljenih delnic oziroma povračilo vplačanih
zneskov za subskribirane delnice, ki se jim ne bi dodelile. Delnice same bodo subskribenti
prejeli pozneje proti izročitvi začasnega potrdila o dodeljenih delnicah.

Vse delnice ostanejo pod zaporo do občnega zbora, ki bo odobril bilanco za šesto
poslovno leto.

V smislu § 16 pravil daje na občnem zboru vsakih 25 delnic po en glas.

Za upravni svet:

Ivan Knez, predsednik.

Peter Kozina, podpredsednik.

Čevlji

Peter Kozina

prodajajo se po znatno znižanih cenah.
Zaloga Ljubljana-Breg
na debelo in drobno. Izdelki z jamčeno iz sa-
mega najboljšega usnja.